

№133 (20148) 2012-рэ илъэс ШЭМБЭТ БЭДЗЭОГЪУМ и 14

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Ильэс 65-рэ узэрэхьугьэм фэшІ гуфэбэныгьэ хэльэу сыпфэгушІо. УиІофшІэн гъогу Адыгеим епхыгъэ шъыпкъэу щыт. ПшъэдэкІыжь ин зэрэпхьырэр зэхэпшІыкІзу, гуетыныгьэ пхэльэу, уахътэм диштэрэ екІоліакІз Іофым фыуиІзу Адыгэ Республикэм и ЛІыштъхь ІзнатІз уІут. Инвестициехэр нахьыбэу гъэфедэгъэнхэмкІз, туризмэм хэхьоныгъэ егъэшІыгъэнымкІз, джащ фэдэу экономикэм зыкъегъэІэтыгъэнымкІз ІофтхьэбзэшІухэр нэрылъэгъух.

Обществэм политикэм ылъэныкьокlэ зыпкъитыныгъэ хэлъыным, цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэр мамырныгъэрэ зэгурыІоныгъэрэ азыфагу илъэу псэунхэм уиІахьышхо хэошІыхьэ.

Адыгеим ыпашъхьэк і гъэхъагъэу уи і эхэр, шіуагъэ къэзытырэ политикэ ык і и общественнэ Іофэу бгъэцак і эрэр къэралыгъо наградэхэмк і эхагъэунэфык і ыгъэх.

Сыгу къыздеlэу сыпфэльаlо псауныгъэ пытэ, насып, щыlэкlэшlу уиlэнэу, уигухэльышlухэр зэкlэ къыбдэхъунхэу.

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэІукІэ ФедерациемкІэ и Совет и Тхьаматэу В. И. МАТВИЕНКО

Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Укъызыхъугъэ мафэм фэшІ гуфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгушІо. УищыІэныгъэ зэрэпсаоу Адыгэ Республикэм епхыгъэ шъыпкъэу щыт. ЕІолІэнчъэу илъэсыбэ хъугъэу Іоф зэрэпшІэрэм къыхэкІэу республикэм исхэм шъхъэкІафэ къыпфашІы. Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Совет инароднэ депутатэу ыкІи идепутатэу заулэрэ ухадзыгъ, наукэмкІэ гъэхъагъэу уиІэхэм, шъолъырым иІофыгъохэм ыкІи иамалхэм дэгъоу узэращыгъуазэм яшІуагъэкІэ ІэпэІэсэныгъэ ин пхэлъэу Адыгэ Республикэм иапшъэрэ ІэнатІэ огъэцакІэ.

Сыгу къыздеlэу сыпфэльаlо псауныгъэ пытэ, щыlэкlэшlу уиlэнэу, уигухэлъышlухэр зэкlэ къыбдэхъунхэу!

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэІукІэ и Къэралыгьо Думэ и Тхьаматэу С. Е. НАРЫШКИН

Джащ фэдэу ТхьакІущынэ Аслъан къызыхъугъэ мафэм фэшІ къыфэгушІуагъэх министерствэ, ведомствэ, къулыкъу зэфэшъхьафхэм япащэхэр ыкІи нэмыкІхэр.

Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ищытхъуцІэхэм къахэхъуагъ

Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм и ЛІышъхьэу Р. Б. Темрезовым и УказкІэ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан социологием ылъэныкъокІэ гъэхьагъэу иІэхэм, илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриІзу Іоф зэришІэрэм, Темыр Кавказым щыпсэурэ цІыф лъэпкъхэм яобщественнэ щыІакІэ чанэу зэрэхэлажьэрэм ыкІи къызыхъугъэр илъэс 65-рэ зэрэхъугъэм афэшІ къыфагъэшъошагъ щытхъуцІзу «Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм шІэныгъэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэшху» зыфиІорэр.

Республикэу Ингушетием и ЛІышъхьэу Ю. Евкуровым и УказкІэ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Асльан наукэм ылъэныкъокІэ гъэхьагъэу иІэхэм, Республикэу Ингушетием пае ІэпэІэсэныгъэ ин зиІэ испециалистхэм ягъэхьазырын иІахьышхо зэрэхишІыхьагъэм афэшІ къыфагъэшъошагъ щытхъуцІэу «Республикэу Ингушетием шІэныгъэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэшху» зыфиІорэр.

Урысыем и Профсоюз Шъхьафитхэм я Федерацие и Тхьаматэу В. М. Шмаковым иунашъокІэ Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан шІуагъэ къэзытырэ социальнэ зэдэлэжьэныгъэу Адыгэ Республикэм ипрофсоюз организациехэм адыриІэм пае ФНПР-м ыцІэкІэ бгъэхэлъ тамыгъэу «За содружество» зыфиГорэр къыфигъэшъошагъ.

->>->>->>->>->>->>

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Щытхъуціэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиіорэр Д. Л. Мацуевым фэгъэшъошэгъэным ехьыліагь

Адыгэ Республикэм икультурэрэ иискусствэрэ яхэхъоныгъэ иlахь зэрэхишlыхьэрэм фэшl щытхъуцlэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиlорэр Мацуев Денис Леонид ыкъом — пианистым фэгъэшьошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 13, 2012-рэ илъэс N 155

Доктор гъэшІуагъ

Адыгэ къэралыгъо университетым ишіэныгъэлэжьхэм я Совет хэтхэм зэдаштэу «Адыгэ къэралыгъо университетым идоктор гъэшіуагъ» зыфиіорэ ціэр Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм и Ліышъхьэу, экономикэ шіэныгъэхэмкіэ докторэу, профессорэу Къанэкъо Арсен фагъэшъошагъ.

Бэдзэогъум и 12-м, Къанэкъо Арсен Адыгеим щыІагъ ыкІи цІэу фагъэшъошагъэр къэзыушыхьатырэ дипломымрэ абэмрэ (мантиемрэ) АКъУ-м и Научнэ библиотекэ щыратыжьыгъэх. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхахьэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьерминистрэу КъумпІыл Мурат, федеральнэ инспектор шъхьаГэу ЛІыІужъу Адамэ, АР-м и Апшьэрэ Суд итхьаматэу Трэхьо Аслъан, еджапІэм ишІэныгъэлэжьхэм я Совет хэтхэр, Къэбэртэе-Бэлькъар Республикэм къикІыгъэ хьакІэхэр.

«АКъУ-м идоктор гъэшlуагъ» зыфиlорэ ц1эр зыфагъэшъошагъэхэр нэбгырипш1 ны1эп, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм и Лышъхъэ япш1энэрэ. Къанэкъо Арсен наукэм, гъэсэныгъэм хэхьоныгъэ ягъэш1ыгъэным, АКъУ-м пае кадрэхэр гъэхьазырыгъэнхэм и1ахъыш1оу хиш1ыхъагъэхэм афэш1 мыщ фэдэ ц1эр зэрэфагъэшъошагъэр АКъУ-м иректорэу Хъунэго Рэщыдэ иш1уфэс псалъэ къыщыхигъэщыгъ, Лышъхьэм фэгуш1уагъ.

— Лъэшэу сигуапэ ыкlи сырэгушхо мыщ фэдэ уасэ къызэрэсфэшъушІыгъэм. Мыр сэ сизакъоу къысфэмыгъэзагъэу, къэбэртэе льэпкъым, зэкІэ республикэм щыпсэухэрэм къафэшъушІыгъэ шъхьэкІэфэныгъэу сэльытэ, — къыІуагъ Къанэкъо Арсен дипломымрэ мантиемрэ зыратыжьхэм ыуж. —Джащ фэдэу Къэбэртэе-Бэлькъар Республикэмрэ Адыгеимрэ якъэралыгъо университетхэм зэпхыныгъэу яІэр нахь гъэпытэгъэным джыри зы «чырбыщ» хэлъхьагъэ хъугъэу сеплъы. СшІагъэм къыщысымыгъакІ у тапэкІи сиІахьышІу зэрэхэсльхьащтым, цІэ льапІэу къысфагъэшъошагьэр мытшымкажыштым сыпылъыщт.

Нэужым хьакІэхэм Научнэ библиотекэр арагъэлъэгъугъ, издание гъэшІэгъонэу чІэлъхэм нэІуасэ афашІыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭУ ШЪАЧЭ ЩЫКІОЩТХЭМ ЯПЭГЪОКІ

«Дэнэ гъогум» Адыгеир ибысым

Я IV-рэ Дунэе автораллиеу «Дэнэ гъогу-2012»-р бэдзэогъум и 7 — 12-м Урысыем ишъолъырхэм ащыкІуагъ. Командэ 67-рэ апэрэ чІыпІэхэм афэбэнагъэх. Болгарием, Аргентинэ, Чили, Италием, Испанием, Нидерландхэм, Германием, Туркмением, Украинэм, Урысыем, нэмыкІхэм яспортсменхэр зэнэкьокъум хэлэжьагъэх. Къалмыкъым, Астрахань хэкүм ягьогухэр къакІунхэр спортсменхэм нахь къяхьыльэкІыгъэх. Къызэрещхырэм къыхэкІэу кІэйхэр, Іуашъхьэхэр къызэранэкІынхэр къиныгъэми, текІоныгъэр къызэрэдахыщтым спортсменхэр фэбанэхэзэ, лІыгъэ шъыпкъэ Дунэе зэнэкъокъум щызэрахьагъ.

(ИкІэух я 8-рэ н. ит).

ШіушІэ ІэпыІэгъу

арагъэщагъ

Хэгъэгум ичІыпІэ пстэумэ афэдэу, тиреспублики мэфэ зэкІэлъыкІохэм Краснодар краим ипсэупІэхэм ащыщхэу псыкъиуным зэрарышхо зэри--ост естеГундик ахана мехестых мылэпхьэ зэфэшъхьафхэр, товар зэмыл эхыгъохэр ц Іыфхэм пункт гъэнэфагъэхэм къарахьылІэхэшъ, зэхэугъоягъэхэу автомашинэхэмк Тэ афарагъащэх.

Джэджэ районым бэдзэогъум и 11-м тызыщэІэм ащ фэдэ тын зэфэшъхьафхуу аугъоигъэхэмкІэ машинэшхор аушъэу тырихыылІагъ. Ар зы--ыатыхт мехфыІр едехеІлереат пІэ тхьэпэ заулэ зыІыгъ бзыльфыгъзу ахэтым текІуалІэ.

- Сэ Джэджэ район администрацием ипащэ сыригуадз, слъэкъуацІэр Самохвалова, сцІэр Алла, — къытеІо республикэ гъэзетым иредакцие тыкъызэрикІырэм зыщыдгъэгъуазэк
1э. — Комплект миным ехъу тиц
Іыфхэм къырахьыл
Іагъ чІыпІэ къин ифагъэхэм Іэпы-Іэгъу афэхъухэ ашІоигъоу. Ащ анахьыбэу хэлъхэр гъомылэпхъэ зэфэшъхьафхэр, унэгъо хъызмэтзехьаным анахь ищыкІагъэхэр, зэрыгыкІэхэрэ ыкІи загъэпскІын е затхьакІын хъумэ зыфэещтхэр арых.

— Хэтха мы Іофым анахьыбэу къыхэлэжьагъэхэр? — те-

– Бэ мэхъух ахэр, — ыІозэ спискэхэр зытетхэгъэхэ тхьапэхэу ыІыгъхэр бзыльфыгъэм къытегъэльэгъух. — Типредпринимательхэм ащыщхэм къатенагъэ щыІэп. Дэгъоу къыхэлэжьагъэх Джэджэ щэ заводыр, Дондуковскэ элеваторыр, тучан инхэу районым итхэр, фэшъхьафыбэри. Мы машинэ иным нэмыкІэў районым щыпсэухэрэ къэзэкъхэм къаугъоигъэ пкъыгъо зэфэшъхьафыбэр автомашинэу «Газелым» фэдитІукІэ афарагъэщэщт. Машинэхэр пчыхьашъхьэ гъогу техьа-

ЛІЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэрэтбый. Сурэтым итыр: машинэшхор аушъэ.

МэфиплІым гектар мини 8-м

ехъу

Аужырэ мэфиплІэу къызэтынэкІыгъэм къыкІоцІ республикэм бжыхьэсэ гектар мини 8-м ехъу щы Іуахыжы гъ. А уахътэм районхэм бжыхьасэу ащыІуахыжьыгъэ гектар пчъагъэр: Джаджэр — 2982-рэ, Шэ-уджэныр — 1666-рэ, Кощхьаблэр — 1414-рэ, Теуцожьыр — 629-рэ, Красногвардейскэр — 539-рэ, Тэхъутэмыкъуаер — 250-рэ.

Республикэм мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, бэдзэогъум и 13-м ехъул Гэу республикэм пстэумкІи бжыхьэсэ гектар мин 30-м ехъу щы Іуахыжынгъ, ар аугъоижьын фаем ипроцент 39-рэ.

Хьэм и Іухыжын республикэмкІэ апэрэу Теуцожь районым ыкІи къалэу Мыекъуапэ къепхыгъэ хъызмэтшІапІэхэм ащаухыгъ. Районхэу Шэуджэным процент 97-м, Красногвардейскэм процент 94-м, Кощхьаблэм процент 91-м ыкІи Джаджэм процент 85-м хьэм

иІухыжьын ащынагъэсыгъ. Лэжьыгъэ шъхьаГэу бжыхьэ коцым щыщэу тыгъуасэ ехъулІзу республикэм щыІуахыжьыгъэр гектар мин 18-м ехъу. Ащ гектар телъытэу центнер 32-рэ къырахи, пстэумкІи тонн мин 58-м фэдиз къахьыжьыгъ. Коцым и Гухыжын процент пчъагъэу районхэм зэращагъэцэкІагьэр: Теуцожьыр — 44-рэ, Тэхъутэмыкъуаер — 38-рэ, Джаджэр — 34-рэ, Шэуджэныр — 29-рэ, Красногвардей-скэр — 23-рэ, Мыекъуапэр — 10. Коцэу Гуахыжьыгъэм гектар тельытэу центнер пчъагъэу районхэм къащырахыгъэр: Джаджэр — 36,7-рэ, Красногвардейскэр — 33,9-рэ, Теуцожьыр — 32,5-рэ, Шэуджэныр — 30,5-рэ, Кощхьаблэр — 25-рэ, Тэхьутэмыкъуаер — 24-рэ, Мыекъуапэр — 14,5-рэ.

Рапс гектар 2546-у Іуахыжын фаем шышэу тыгъуасэ ехъулІзу аугъоижьыгъэр гектар мини 2-м хьазырэу лъыкІэхьагъ. Ащ изы гектар центнер 11,2-рэ къырахыгъ, пстэумкІи тонн 2242-рэ къахьыжьыгъ.

(Тикорр.).

Уянэжъ онлайным

ита?

Лъэпкъ социальнэ программэу «Бабушка — онлайн», «Дедушка — онлайн» зыфи Горэм хахьэу «Компьютерым ишъэфхэр къызыІэкІэгъэхьэгъэныр» зыфиІорэмкІэ егъэджэн курсхэр пкІэ хэмыльэу бэмышІэу зэхащэгъагъэх. Ащ икІэуххэр зыщызэфахьысыжьыгъэ зэхахьэ Адыгэ къэралыгъо университетым щыкІуагъ, ар къэзыухыгъэхэм дипломхэр торжественнэ шІыкІэм тетэу ащаратыжьыгъэх.

Егъэджэн курсхэм язэхэщэн кІэщакІо фэхъугъэх СОЦ-ПРОФ-м ипрофсоюзхэм я Ассоциацие и Пып І объединениерэ Адыгэ къэралыгъо университетымрэ. Компьютернэ классэу зыщеджагъэхэр университетым къаритыгъэх ыкІи ащ истудент-волонтерхэр егъэджэнымкІэ ІэпыІэгъу къафэхъугъэх.

Мазэрэ ныкъорэм къыкІоцІ зэкІэмкІи пенсионер 35-рэ фэдиз мыщ щеджагъ. Ахэр купиплІэу гощыгъагъэх ыкІи тхьамафэм тІогъогогъо еджапІэм

къакІощтыгъэх. Компьютерым ишъэфхэр зэзыгъэшІагъэхэм анахымжээу ахэтыгъэм ильэс 75-рэ, анахыык Гэм илъэс 56-рэ аныбжь.

ЗэхэщакІохэм къызэраІуа--еІшаф-оІефк мехфыІр, еІммеат хэр зыщагъэцэкІэрэ зэхэубытэгъэ гупчэу Мыекъуапэ дэтым альнэ ыкІи нэмыкІ Іофыгъоу, джыри мыш фэдэ зы егъэджэн класс къызэІуахын гухэлъ щыІ. Компьютерым изэгъэшІэн дакІоу, зыныбжь хэкІотагъэхэу -ыждни мехеІиг естыностиоІш лызыбзэр, французыбзэр, нэ-

мыкІыбзэхэри зэрагъэшІэнхэ алъэкІыщт.

СОЦПРОФ-м ипрофсоюзхэм я Ассоциацие ичІыпІэ объединение ипащэу Шыу Заурбек къызэриІуагъэмкІэ, мы программэм социальнэ мэхьанэшхо иІ, ныбжь зиІэхэм социепхыгъэу Іоныгъом ехъулІэу гумэкІыгъоу апашъхьэ итхэр зэшіохыгъэ хъунхэмкіэ ишіогъэшхо къэкІо. Сыда пІомэ хэкІотагъэхэр унэм имыкІхэу Интернетыр къызыфагъэфедэзэ, электроннэ шІыкІэм тетэу ехнеІмецеата фехеІшаф-оІефк алъэкІыщт. Ащ нэмыкІзу, мы технологием ишІуагъэкІэ яІахьыл гупсэу нэмык къалэхэм, ІэкІыбым ащыпсэухэрэм афэ-

тхэнхэ амал яІэщт. ТапэкІи мы программэм зырагъэушъомбгъун ягухэлъ. КъэІогъэн фае непэрэ мафэм ехъулІзу компьютерыр зэрагъэшІэнэу фаехэу зыныбжь хэкІотэгъэ нэбгырэ 500 фэдизмэ яльэІу тхыльхэр къызэратыгъэхэр. Іоныгъо мазэм егъэджэн курсхэр рагъэжьэжьыщтых.

КІАРЭ Фатим.

МВД-м къеты

Адыгэ Республикэм хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ къызэритырэмкіэ, блэкіыгъэ тхьамафэм республикэм бзэджэшіэгъэ 88-рэ щызэрахьагъ. Ахэр цінфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылъэхэр тыращагъэхэу 1, хъункіэн бзэджэшіагъэу 3, тыгъуагъэхэу 28-рэ, гъэпціагъэ зыхэлъ бзэджэшіэгъи 6, машинэр рафыжьагъэу 3, экономикэм ылъэныкъокІэ бзэджэшіэгъэ 13, нэмыкіхэри. Законыр зыукъогъэ нэбгырэ 78-рэ правэухъумэкіо органхэм агъэунэфыгъ, бзэджэшІагьэу къызэІуахыгьэр процент 94,3-м кіахьэ. Тхьамафэм къыкіоці Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шіэгъи 5 къатехъухьагъ. Ахэм нэбгыри 2 ахэк одагъ, нэбгыри 4-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кіэрысхэу водитель 65-рэ ГИБДД-м икъулыкъушІэхэм къаубытыгъ.

хэтхэу егъэзыгъэкІэ цІыфхэм ахъщэ къатезыхыщтыгъэхэр республикэ полицием и ІофышІэхэм бэмышІэу къаубыты-

Мыекъуапэ дэт дзэ часть горэм къулыкъу шызыхьыхэрэ ныбжьыкІэхэм ащыщхэм полицием пчъагъэрэ зыкъыфагъэзагъ. Ары пэпчъ ахэм къа loщтыгъэр зы — амыгъэунэфыгъэ бзэджашІэхэр къякІуалІэщтыгъэх, агъэщынэхэээ ахъщэу къагъэхъагъэр атырахын гухэлъ яІэштыгъ. Мыщ фэдэ заявлениехэм япчъагъэ мафэ къэс хахъощтыгъ.

ПравэухъумэкІо органхэм зэхащэгъэ оперативнэ-лъыхьон Іофтхьабзэхэм яшІуагъэкІэ, мы бзэджэш Гагъэр зезыхьагъэхэр къаубытынхэ алъэкІыгъ. Мы дзэ часть дэдэм ахэми къулыкъур щахьы, Мыекъуапэ щыщых.

Уголовнэ Іоф къызэІуахыгъ, джы уплъэкІунхэр макІох.

Украинэм къикІыгъэ кІэлэ ныбжьыкІ у тикъэлэ шъхьа Іэ -еалы меалытшеГшыгыш фоГ ныкъокІэ къызэІуахыгъэ уголовнэ Іофыр УФ-м и МВД иследственнэ подразделение

Зэхэщэгъэ бзэджэшІэ купым иотделэу Мыекъуапэ щыІэм зэхифыгъ ыкІи судым ІэкІигъэхьагъ.

ПравэухъумэкІо органхэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, ІэкІыбым къикІыгъэ хъулъфыгъэм тикъэлэ шъхьаІэ щыпсэурэ бзылъфыгъэ горэм иунэ гъэцэкІэжьынхэр фыришІылІэнхэу данеІшфоІ иІмы хетыатесєє ригъэжьагъ. Ау охътэ тІэкІу тешІагъзу ешъоу, ипшъэрылт хэри тэрэзэу ымыгъэцакІэхэу ыублагъ. Ащ къыхэкІыкІэ кІэлакІэм ахъщэу къыгъэхъэнэу щытыгъэм зэрэфыхигъэк Іыщтыр бысымым къыфыхигъэщыгъ.

ІофшІэныр зеух нэужым бзылъфыгъэм иунэ илъыгъэ ищыгъэнхэмрэ къыгъэхъагъэмрэ ыштэжьынхэу ар къэкІуагъ. Ахъщэу къыритыгъэр зэрэшІомакІэм къыхэкІыкІэ кІэлэ ныбжыкІэр «къызэкІэнагъ» ыкІи ыпэ къифэгъэ шъэжъыер къыпхъуати, бысымым хэпыджагъ. Бзыльфыгъэм иджыбэ илъыгъэ сомэ минитІур ыпхъуати нэужым зигъэбылъыжьыгъ. Ау охътабэ темыш эу полицием икъулыкъушІэхэм ар къаубытыгъ, илъэс 15-м нэс хьапс

ліэхъусэжъ Хьаджэрэтбый, «Адыгэ макъэм» ижурналист.

ІОНЫГЪУ-2012

псынкру, ченагьэ фэмыхьоу ЛЭЖЬЫГЬЭР ГУТХЫЖЬЫН

Охътэ ошіу макІэри агъэфедагъ

Мыгъэрэ Іоныгъор ощхым бэрэ зэпегъэу. Республикэм зэк Гэ ирайонхэм мэфэ заулэрэ ощхыр къащещхыгъ. Бжыхьэсэ хьасэхэу комбайнэхэмкІэ зыхэмыхьашъухэрэм шынагъэ бэу зэраІэкІахьэрэм къыхэкІэу уцыжъхэм, анахьэу амброзием, псынкІзу закъыщаІэты. Губгъом тызихьэкІэ чІыпІабэхэм ащытэльэгъу уц шхъуантІэм къыхэмыщыжьырэ лэжьыгъэ хьасэхэр.

Джэджэ районэу бэмышІзу (бэдзэогъум и 11-м) тыздэщы-Іагъэм ащ фэдэм чІыпІабэ тащыІукІагъ. Арэу щытми, къиныбэ тыралъагъозэ, лэжьыгъэу къагъэкІыгъэм иІухыжьын охътэ ошІу макІэри щагъэфедэзэ, чІыопсым изытет зэрар зэрихыгъэхэ бжыхьасэхэр механизаторхэм аугъоижьых.

Район администрацием ипащэ мэкъумэщ хъызмэтымкІэ, мылъкумкІэ ыкІи чІыгу ІофыгъохэмкІэ игуадзэу Сергей Ананевскэм дытиІэгъэ зэдэгущыІэгъури къызэрэригъэжьагъэр чІыгулэжьхэм Іоныгъом къиныгъоу щызэпачыхэрэр ары.

Мафэр, сыхьатыр хэгъэкІыхэри, такъикъ заулэу губгъом ихьанхэ алъэкІы зыщыхъурэм, комбайнэхэр лэжьыгъэ хьасэхэм тимеханизаторхэм ахащэх, еІо ащ. — Бжыхьасэхэм япхъын зэрэгужьогъагъэм, ахэр мыкошагъэхэу ыкІи апкъ мыпытагъэу кІымэфэ чъыІэм зэрэхэхьэгъагъэхэм, гъатхэм шъхьэхэм цэхэр зыщаридзэхэрэ иуахътэ фэбэшхо зэрэхъугъагъэм зэрарэу къахьыгъэхэм къахагъахъо ощх зэпымыужьхэм. Зигъо хъугъэ хьэ

Сергей Ананевскэр.

ыкІи коц хьасэхэм мафэ тешІэ къэс къарытхыжьыщтым къыщэкІэ.

Ары зэрэхъурэри. Мэфэ заулэхэу ощх къещхызэ зэлъыкІуагъэхэм апэкІэ районым бжыхьасэу щы Іуахыжы гъэхэм гектар телъытэу къатыгъэр хьэмкІэ центнер 37-рэ, коцымк Гэ центнер 42-рэ хъущтыгъэмэ, джы а пчъагъэхэр 27,4-м ыкІи 36,6-м къанэсыгъэх.

Районым мыгъэ бжыхьэсэ гектар мин 22,6-м ехъу щы-Іуахыжьын фаер. Ащ щыщэу тызщыІэгъэ мафэм ехъулІэу аугъоижьыгъагъэр гектар мини 8,3-рэ. Хьэ гектар мини 3-м фэдизым центнер 27,6-рэ, коц гектар мини 5-м ехъум центнер

ческэ препаратхэмкІи

къаухъумагъэх. Гу-

гъапІэу иІагъэр къа-

укъуагъ чІыопсым

изытет изэраркІэ бжы-

хьасэхэр игъом зэри-

мыпхъышъугъэхэм,

ахэр тэрэзэу къыхэ-

кІыгъо имыфэхэу кІы-

-ехефее меІыан ефем

хьагъэхэм, хьэм ыкІи

коцым шъхьэхэр зы-

шапидзэн, ахэм лэ-

36,6-рэ гектар телъытэу къарахыжьыгъ. Рапсэу яІагъэм ызыщанэм нахьыбэ шІагъоп чъыІэм къелыжьыгъэу яІэжьыгъэр, зэкІэ къэнэжьыгъэ гектар 532-р Іуахыжьи, зы гектарым центнер 12,8-рэ къырахыгъ, аугъоижьыгъэр тонн 650-рэ фэдиз.

Бжыхьасэхэр анахьыбэу зыщыІуахыжьыгъэхэ, ахэр анахь дэгъоу къыз--еІпаІштемки схестеткш хэм ацІэ къыриІонэу тигущыІэгъу телъэІу. Пстэумэ ащ анахь къахегъэщы Сапый Юныс зипэщэ СХА-у «Радуга» зыфиІо-

рэр. Мыщ бжыхьэ коцыр гектар 1790-м ащыІуахыжьын фае. Аугъоижьыгъэ гектар миным тІэкІу ехъурэм гектар тельытэу центнер 48,5-рэ къырахыгъ. Тызыхэт илъэсымкІэ ар гъэхъэгъэ дэгъу. Якомбайнэхэм зы мэфэ ІофшІэгъум къыкІоцІ гектар 200-м лъык Іахьэу Іуахыжын алъэкІышъ, тызыщыІагъэм ыужырэ мафэхэм охътэ ошІухэу къахэкІыгъэхэм якоц иІухыжьын хьазырэу гъунэм нагъэсыгъ.

— ТихъызмэтшІэпІэ анахь инхэм ащыщхэу хьэм гектар телъытэу анахьыбэ къизыхыгъэхэр ООО-у «Архонтыр» — центнер 42,4-рэ, ООО-у «Георгиевскэр» — центнер 36,4-рэ. ООО-у «СКИФ» зыфиГорэр — центнер 25,1-рэ, — къе Іуатэ Сергей Ананевскэм. — Коц гектарым анахьыбэ къызщитыгъэхэр: ОАО-у «Дондуковскэ элеваторыр» центнер 38,2-рэ, ООО-хэу «Георгиевскэмрэ» «Юг Агробизнесымрэ» — центнер 35-рэ зырыз, СХА-у «Кировыр» — центнер 30. МэкъумэщышІэ-фермер хъызмэтшІапІэхэм мыгъэ Іуахыжьын фаеу яІагъэр бжыхьэсэ гектар мини 8-м тІэкІу ехъу, ащ щыщэу аугъоижьыгъэр джырэкІэ макІэ — гектар мини 2-м бэп къызэрехъурэр. ТизэдэгущыІэгъу зыщыкІорэ мафэм ехъулІэу районым пстэумкІи къыщахьыжьыгъэр хьэ тонн 2840-рэ, коц тонн мин 20-м фэ-

Лэжьыгъэу ягубгъо илъыр зэрэІуахыжьын икъун техникэ районым иІ, ащ Іоф зэрэрагъэшІэщт дизель гъэстыныпхъэри фэгъэкІотэныгъэ хэлъэу къаращэ. Лэжьыгъэр къызтехьащт хьамэхэри, ар зэратэкъощт псэуалъэхэри хьазырых. Ахэр зэкІэ дэгъух. Ау анахь гумэк ыгъоу яІэр ощхэу къещхырэм игъом ялэжьыгъэ Іуаримыгъэхыжьзэ, хьасэхэр уцыжъхэм зэрэзэлъаштэхэрэмрэ губгъом имыхьэхэу блэкІырэ мафэ къэс ахэм къатыштым къызэрэщыкІэрэмрэ.

P.S. ТелефонкІэ къызэратыгьэмкІэ, аужырэ мэфитІум районым бжыхьэсэ гектар мини 2-м фэдиз щыІуахыжьыгъ.

Якоц хьасэхэр къабзэх

Джэджэ районым щызэхэщэгъэ мэкъумэщышІэ-фермер хъызмэтшІэпІэ анахь зэтегъэпсыхьагъэхэм ащыщэу «Анисимов» зыцІэм тыщыІагъ. Ащ изэхэщакІор ыкІи ипащэр Сергей Ани-

симовыр ары. ЛэжьэкіошІукІэ зыцІэ раІорэ фермерым непэ гукъаоу иІэр ибжыхьэ лэжьыгъэ хьасэхэр тапэрэ илъэсхэм афэдэу дэгъоу къызэремытэхэрэр ары. ГугъапІэ къезытын ІофшІагъэу ахэм ащызэшІуихыгъэр бэ: чІыгур аригъэжъуагъ, чылэпхъэ лъэпкъышІухэр ащапхъыгъэх, минеральнэ чІыгъэшІухэу ящыкІэгъэщтхэр аІэкІагъэхьагъэх, хими-

Сергей Анисимовыр.

жьыгъацэхэр зыщарыхъонхэ фэе уахътэхэм атефэў фэбэшхо зэрэщыІагъэм. - Илъэсхэр лэ--ефег сІммехфаахашефег еалыаж дэ хъухэрэп, гъэрекІо бжыхьи, мыгъэрэ гъатхэри бжыхьасэхэмкІэ дэгъугъэхэп, — elo хэгупшысыхьэзэ Сергей. — Арэу щытми, къэкІыгъэр Іупхыжьынышъ, хьамбархэм арыптэкъо-

жьын фае. Мыгьэ Іуихыжьынэу фермерым иІагъ хьэ гектар 200-рэ, коц гектар 500-рэ. ЗэкІэ чІыгоу ыгъэлажьэрэр гектар 1350-рэ. Бжыхьасэхэм афэшъхьафэу тыгъэгъэзэ гектар 300, сое гектар 250-рэ игубгъохэм арылъ, ахэм ятеплъэ льэшэу дахэ. Рапсыр гектари 140-м ащипхъыгъагъэти, чъыІэм зэкІэ ыгъэкІоди, тыгъэгъазэрэ соерэ щипхъыжьыгъэх.

— Іоныгъор дэгъоу зэхэсщагъ шъхьае, ощх зэпымыужьым тегъэохъу, — игукъао тегъашІэ

Сергей. — Комбайнэхэр едгъажьэхэу сыхьат зытІущэ дэгьоу Іоф зашІэкІэ, ощхыр къеублэшъ, чІыгур къегъэуцІыны, ащ къыхэкІ у техникэри къызэтеуцо. МакІэу сыгу къыдэзыщаерэр сикоц хьасэхэр зэрэкъабзэхэр, игъом тэрэзэу Іусхыжьыхэмэ, гектар тельытэу центнер 40-м къыщымыкІ у къатын у сызэращыгугъырэр ары.

Фермерым иІэр комбайнитІу: «Донрэ» «Акросрэ». Ахэр Іоф арашІэным дэгъоу фагъэхьазырыгъэх. Комбайнэхэм лэжьыгъэр

къачІэзыщыщт транспортми щыкІэхэрэп. Мафэр тэрэзэу зызэпыфэкІэ, лэжьыгъэ гектар 70-м къыщымыкІ у Іуахыжьы.

- СызгъэгушІонышхо мыгъэ силэжьыгъэ хьасэхэм къатырэп, — еІо Сергей. ГурытымкІэ хьэм центнер 35-рэ, коцым центнер 40-м фэдиз хьазыр къарысэхы, а пчъагъэхэр гъэрекІорэхэм анахь макІэх.

Фермерым тырещажьэшь, имашинэ инэу «Тойота» зыфи-ІорэмкІэ тещэ икомбайнэхэм хьэр зыщыІуахыжьырэ чІыпІэм. Мэз шъолъырхэмкІэ къэгъэкІыхьэгъэ хьасэр къэнэжьыгъэ шІагъо щымы Гэу гъунэм рафылІагъ. Мыщ «Дон»-м тес кІалэу Іоф щызышІэрэ Роман Гавриловым сурэт къыщытетхыгъ.

АДЫГЭ ТХАКІОУ, ЗЭДЗЭКІАКІОУ ІАЩКЪЭНЭ ИСМАХЬИЛЭ КЪЫЗЫХЪУГЪЭР ИЛЪЭСИ 100 МЭХЪУ

2012-рэ илъэсыр мэфэкІ зэфэшъхьафхэмкІэ бай. Анахьэу ар зыфэгъэзагъэр адыгэ усакІохэр, тхакІохэр арых. ГущыІэр зэрэкІочІэшхор зэхашІэу, охътэ чьэр ехьыжьагъэм зыкъыщырамыгъанэу готхэу, кІэдэІукІхэмэ, хэгупшысыхьэхэзэ, зиакъыл-шІэеІльІнши мыслиест єІлестин зыгъэунэфыгъэмэ, а лъэхъаныр художественнэ псалъэкІэ къизы-ІотыкІыгъэмэ ащыщ Іащкъэнэ Исмахьилэ Хьаджумарэ ыкъор. Ар Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Адэмые 1912-рэ илъэсым къыщыхъугъ. Пасэу ятэ чІинагъ, янэу Долэтхъан (Бэщыкъомэ япхъугъ) зышІэрэмэ къызэраІожьыгъэмкІэ, бзылъфыгъэ дэхэ дэдагъ. КІалэм исабыигъо анахь илъэс къинхэу, граждан зэо зэхапхьом тефагь, ау гульытэ чанрэ ІупкІэгъэ инрэ зыхэлъыгъэ Исмахьилэ еджэныр къыфэпсынкІагъ, ыгукІи лъэшэу фэчэфыгъ.

Къоджэ еджапІэм щеджэфэ литературэр икІасэу, ыбзэ тІупщыгъэу, сэнаущыгъэ гъэшІэгъон льэныкъуабэкІэ зыхэльэу зыкъигъэнэфагъ.

1927-рэ илъэсым Адыгэ педтехникумэу Краснодар дэтыгъэм агъэкІуагъ, дэгъу дэдэуи къыухыгъ. Іащкъанэр мы студентыгъо лъэхъаным зэлъашІэрэ адыгэ цІыф еджэгъэ-гъэсагъэмэ аІукІагъ, янэІосагъ. Ар а уахътэм педтехникумым идиректорыгъзу, адыгэ поэзием ильэпсэгъэуцоу Хьаткъо Ахьмэд, кІэлэегъэджэ цІэрыІохэу Си-

ЛъэужышІу

хъум, ПщыунэлІым, Лъэбыщэм, Хъуажъым, нэмыкІхэми рагъэджагъ. Педтехникумым Іащкъанэм ипкъыгъо-лэгъухэу, ыужыІокІэ лъэпкъ культурэр зыІэтыгъэхэу Натхъо Долэтхъан, ШъхьакІумыдэр, нэмыкІхэри къыдеджагъэх. Педтехникумыр еджэпІэ къодыягъэп, культурэ гупчэ шъыпкъагъ; литературэр, музыкэр, театрэр, цІыф зэхэтыкІэ-хабзэхэр дэгъоу щарагъашІэщтыгъэх, щыІэныгъэм дахэу щыфапІущтыгъэх. Ащ фэдэ еджапІэу кружокыбэмэ Іоф етІупщыгъэу зыщашІэрэм, зыгорэ пхэлъыхэу щытмэ, къыщымыущын ылъэкІыщтыгъэп.

Іащкъэнэ Исмахьилэ иапэрэ литературэ льэбэкъухэр педтехникумым щидзыгъэх. Иапэрэ рассказэу «Иляс» зыфиІорэр 1929-рэ илъэсым сборникэу «Адыгэ шъхьафитым» къыдэхьагъ. Ащ къыкІэлъыкІуагъ рассказэу «Тыгъэр къыкъокІы», журналэу «Тихахъо» зыфиІорэм 1934-рэ илъэсым къыщыхиутыгъ. ДраматургиемкІи инэплъэгъу гъэзэгъагъэ, «Шэуджэн Moc» ыІоу пьесэ ытхыгъагъ. Совет хабзэм ибэнэк Іо лъэшэу хъугъэ Шэуджэн Мосэ ар фэгъэхьыгъагъ.

Іащкъанэм 1930-рэ илъэсым педтехникумыр дэгъу дэдэкІэ къмухыгъ, илъэситІо Іоф зешІэ ужым Краснодар дэтыгъэ пединститутым чІэхьажьи щеджагъ. ГугъапІэ къэзытыщтыгъэ ныбжьыкІагъ Исмахьилэ, дунэееплъыкІэ гъэшІэгъонрэ шІэныгъэ куухэмрэ ІэкІэлъыгъэх.

Ащ ишыхьат, институтым щеджэзэ, зэчый ин зыхэлъ кІалэм икІэлэегъаджэхэу КІ. ПщыунэлІыр ыкІи И. Хъуажъыр игъусэхэу къоджэ ублэпІэ еджапІэхэм апае «Реджэнхэу тхылъ» зыфи-Іорэр къызэрэдигъэкІыгъэр.

Исмахьилэ урысыбзэкІэ тхыгъэ тхылъ заули адыгабзэкІэ зэридзэкІыжьыгъэх. А. Н. Островскэм икомедиеу «Тыгъужъхэмрэ мэлхэмрэ», Д. Фурмановым ирассказхэм ащыщхэр, нэмык І-

. Тащкъанэр Адыгеим итхак Тащкъанэр Адыгеим итхак Тащкъанэр Адыгеим итхак Тащкъанэр Адыгеим итхак хэмрэ иусакІохэмрэ яапэрэ зэфэсэу тыгъэгъазэм, 1936-рэ илъэсым Мыекъуапэ щыІагъэм хэлэжьагъ. Ащ дэжьым ар кІэлэегъэджэ институтым щеджэщтыгъ. Пчыхьэ зэхэсыгъом ар къыщыгущыІагъ, адыгэ тхэкІошхоу КІэрэщэ Тембот осэ инэу иІэр кІигъэтхъыгъ, ироманэу «Щамбул» зыфиІорэмкІэ иІэ еплъыкІэхэр занкІэу къыщыри-ІотыкІыгъэх. А зэкІэмэ гу лъыуагьатэ Іащкъэнэ Исмахьилэ творческэ мэшІочэ ин хэлъэу, ышІэ--еследее услидаф еслинатул мед псыгъагъэм. Гухэлъ дахэхэр иІагъэх, ІофшІэкІо дэгъугъ Исмахьилэ. РассказитІум къакІэльыкІоу етІупщыгъзу жанрэу повестым зыфигъэзагъэу тхэщтыгъэ. Ау зыхэтыгъэ уахътэр гупсэфынчъагъ. Политикэ мытэрэзым лажьи хьакъи зимыІэ цІыф дэгъубэ ыфызыгь, ыльэхьагь, ыщытІагь. Институтыр къырамыгъэухэу, игугъэ лъапІэ Іэпахи, Іащкъанэр аужырэ курсым исэу еджэзэ аубыти, хьапсым чІадзагъ, ащ чІагъэлІыхьагъ.

Илъэс 26-рэ ыныбжылгъэр, итворческэ кІуачІэ изыгъ, къызэІуихын ригъэжьэгъэ къодыягъ. Джаущтэу илъэпкъ идахэ зыІуатэу, зыІэтын мурадыр зиІэгъэ кІалэр игъонэмыс хъугъэ.

КъызэраІорэмкІэ, Мыекъуапэ щаукІыгъ.

Тащкъэнэ Исмахьилэ къыгъэшІагъэр мэкІэ дэдэми, лъэужышІу лъэпкъ литературэм къыхэзынэгъэ тхакІу. Ау зыщыпсэугъэ естине Ішши менит диф стоско ыкІи итворчествэ гъогу ыцІыцІыпагъ. ЫцІэ къырепІонэу, ІэубытыпІэ пшІынэу ытхыгъэу къэнагъэр макІэ. ЗэлъашІэрэ шІэныгъэлэжь-литературоведэу Шъхьэлэхъо Абу инаучнэ ушэмыжипеал еТидитьных мехныт -ышығеф уішыжусға еілаішы гъэ Іащкъанэм ыцІэ къыраІон амал щыІэ хъугъэ, шІоу ылэжьыгъэм зыфагъэзэжьыгъ, уасэ ра-

Іащкъэнэ Исмахьилэ ищыІэкІагъэр, къырыкІуагъэр ежь фэдэ адыгэ гъэсэгъабэм апэкІэкІыгъэр ары. Ауми, лІыгъэ хэлъыгъ. Зыщымы Іэжь уж, 1996-рэ илъэсым, имыхьакъкІэ раІолІагъэу, рашІылІагъэр тырахыжьи, аухы-

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Еджэгъу илъэсхэр зэбгъэпшэнхэ щыГэп. Ахэм хэтрэ ныбжьыкІи аузэнкІы, зыкъырагъэгъоты, гъэсэныгъэм, шІэныгъэм анэмыкІэу, щыІэкІэ хабзэхэм, цІыф гъэпсыкІэ дэгъухэм афа-

«Емыджагъэр нэшъу» пкІэнчъэу аГуагъэп, ау анахь мэхьанэ зиІэр «еджагъэу ыкІи епщэжьыгъэр» ары. ПшІоигъомэ, хэкІыпІэ амалхэри щыІэх, хъоих.

Гъэзетэу «Адыгейский государственный университет» зыфи Горэр анахь щысэ дах. 1989-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу къыдэкІы. Адыгеим иапшъэрэ еджэпІэшхоу илъэс 70-рэ гъогур къызэзынэкІыгъэм джащ фэдэ амал иІ ыкІи ар шІуагъэ къытэу егъэфедэ.

Студенческэ гъэзетым ихьатыркІэ АКъУ-м щеджэрэ ныбеІшедек детаван ним еІмыжж, зэлъэІэсы, зэгурэІо. Журналистикэм ифакультет щеджэхэрэр ащ анахь фэгъэзагъэхэми, факультет зэфэшъхьафыбэмэ ястудентхэр гъэзетым икъыдэгъэкІын чанэу хэлажьэх. Хэутыгъэ тхыгъэхэмкІэ университетым ищы-ІакІэ, еджэным зэрехъулІэхэрэр, нэмык Іофыгъуабэу ащ къешІэкІыгъэхэр зэрэзэшІуахыхэ-

Студентыгьом иохътэ тхъагъу

рэр, щыІакІэм игъорыгъоу зызэрэгурагъаІорэр гъэзет нэкІубгъохэм къа-

Іуатэ. Хэти исэнэхьаткІэ къикІызэ мэгупшысэ, ащ готэу, сэнэхьат тедзэ фэхъурэ къашъом, орэдым, спортым, нэмыкІхэм зызэрафигъасэрэм ягугъу къыщашІы. Студентыгьо ильэсхэр зэрэтхъагьохэр, зэрэчэфхэр, уахътэм зыкъыщебгъанэ зэрэмыхъущтыр тхыгъэхэм ащызэхэошІэ.

Дунэе шІэныгъэм ихьасэ зызэриубгъурэми гъэзетым чІыпІэ щегьоты, университетым икІэлэегъэджэшхохэм афэгъэхьыгъэ очеркхэри, зарисовкэхэри, лири-

ческэ этюдхэри, усэхэри, художественнэ рассказхэри, сэмэркъэу гохьыри мыщ ибгъотэштых. Анахь гу зылъыозгъатэрэр ежь студентхэм еджэнымкІэ, зэчый гъэнэфагъэмкІэ, -єІ є тифыІр дэбымкІэ зыкъызэраушыхьатырэр

ары. Мы тхыгъэхэм ныбжьыкІэхэм гъэсэныгъэмкІэ, шІэныгъэмкІэ, щыІэкІэ шапхьэмкІэ ашІырэ льэбэкъу гъэнэфагъэхэр къащиІотыкІыгъ. Арышъ, АКъУ-м къыщыдэк Іырэ студент гъэзетыр уасэ зиІэ къыдэкІыгъу, гущыІэм имэхьанэ илъэшыгъэ зэхыуегъашІэ.

«Адыгейский государственный университет» зыфиІорэр мазэм тIо пчъагъэмкIэ зы мин хьоу къыдэкІы, иредактор шъхьа-Іэр ЛІыхэсэ Светлан ары.

Гъэхъагъэхэр

Адыгэ къэралыгъо университетым ыцІэ рязыгъаІоу зыІэтыхэрэр кІэлэегъэджэ-шІэныгъэлэжьхэмрэ студент хъупхъэхэмрэ арых. Студентыгъо уахътэр пкІэнчъэу агъакІорэп ащ щеджэхэрэм, шІэныгъэми хэзагъэх, шІыкІэмкІи ежьхэм афэдэхэм ауж зыкъырагъанэрэп.

Научнэ конференцие зэфэшъхьафхэм, олимпиадэхэм, зэнэкъокъухэм студентхэр сыдигъуи чанэу ахэлажьэх, пэрытныгъэр къащыдахы. БэмышІзу Москва щыкІогъэ Всероссийскэ зэнэкъокъоу «Хрустальная стрела» зыфиІорэм экономическэ факультетым ия 5-рэ курс щеджэрэ Надежда Кубатинар хэлэжьагъ, я III-рэ чІыпІэр къыщыфагъэшъошагъ. ГупшысэкІэ-тхэкІэ амал дэгъу университетым истуденткэ зэрэІэкІэлъыр ащ къыушыхьатыгъ. Ежь Надежди итворческэ ІофшІагъэ ащ фэдэ уасэ къызэрэфашІыгъэм ыгъэгушІуагъ. Надежда Кубатинам итхыгъэхэр бэрэ къехьэх студент гъэзетым, ахэр сылигъуи ІупкІэх. гъэшІэгъоных.

АКъУ-м идахэ языгъа Гохэрэм ащыщ къэшъокІо ансамблэу «Нартыр» (пащэр Шагудж Каз-

къуищкІэ — «къашъор», «орэдыр» ыкІи «шъуашэхэр» хэлэжьагъ, къашъохэмкІэ а І-рэ чІыпІэр, шъуашэхэмкІэ я ІІ-р къыщыфагъэшъошагъ. Джащ фэд студенческэ-муыкальнэ театрэу «АРТ-Ритон» ы Іоу университетым ианахь твор-

бек). Италием икъалэу Агри-

дженто щыІэгъэ Дунэе фести-

валь-зэнэкъокъоу «Миндальное

цветение» зыфиІорэм лъэны-

ческэ коллектив ныбжьык Іи. Ащ ыгъэуцугъэ мюзиклэу «Ромео и Джульетта» Адыгеим, Краснодар ямызакъоу, Къыблэ федеральнэ шъолъырым ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм Гэгутеуабэ ащигъотыгъ. БэмышІэу къыгъэлъэгъогъэ спектаклэу «Моцарт» зыуеностеІшестоІша имедоІиф цІыфыбэ еплъыгъ.

Студентыгъо илъэсхэр зэбгъэпшэнхэ щыІэп, тхъагъох, чэфых, псынкІзу мачьэх, псыхъожъые къаргъом фэдэх. Джа студент щыІэкІэ гъэшІэгъоным тешІыкІыгъ гъэзетри, мафэ къэс нахь пкъы ешІы, игущыІэ зэ-

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет. Сурэтхэм арытхэр: мюзиклэу «Ромео и Джульетта» къыхэхыгъэ сценэхэр.

АДЫГЭМ ИДУНАЙ. АМЕРИКЭР

ЛЪЭПКЪ къашъор адыгэ культурэм анахь псэ пытэ зиІэ иІахь. Адыгэм идунай зыфэдэм хэгъэгу пчъагъэм тащыкІэупчІагъэшъ, зэфэдэу зы нэшанэ лъэпкъым иІ. Адыгэ къашъор зэкІэми якІас.

Америкэ чыжьэми адыгэ къашъор щагъэкІодыгъэп. Илъэс 50 хъугъэу Нью-Джерси и ШІушІэ Адыгэ Хасэ «Нартхэр» зыфиІорэ къэшъо куп щызэхэщагъ. Мы штатым щыпсэурэ адыгэхэр зэкІэ а ансамблэм зэгорэм къыщышъуагъэх тІоми тыхэукъонэп. ЛІэужлІэужэу унагъохэм арысхэм зэкІэми «Нартхэм» зыщагъасэ.

Мы къэшъокІо купыр зэхэзыщагъэхэм янахьыбэр Адыгэ хэкум къыщыхъугъэх: КІубэ Щэбан, Кобл Борис, Таймыз Ибрахьим, БжьэшІо Уалид, Бэзокъо Ахьмэд, Чэсэбый Нэуал, СтІашъу Тембот. «Нартхэм» яапэрэ кІэщакІохэр непэ дунаим ехыжьыгъэх, ау лъэуж нэфэу ахэм къагъэнагъэр джырэ америкэ адыгэхэмкІэ гуІэтыпІ. Ансамблэр зэхэ--еапсатаршае ажеІшк мехсатаршае пІэгъэ зэхахьэм мы къэралыгъом тыщыІэзэ тырихьылІагъ. МэфэкІ къашъор къызэбэкІыгъэ зэІукІэм Адыгеим икІыгъэу, джырэ уахътэм Америкэм Іоф щызышІэрэ пщынаоу Ирыгу Залим тыщы Гук Іагъ. Залим AP-м и Къэралыгьо филармоние иансамблэу «Ошъутен» зыфиІорэм илъэс заулэрэ щылэжьагъ. Адыгэ телевидениеми музыкальнэ къэтынхэр щигъэхьазырыщтыгъэх. Илъэсий хъугъэу Нью-Йорк щэпсэу. Апэрэ мафэхэм къащегъэжьагъэу Нью-Джерси и Адыгэ Хасэ изэІукІэхэм ахэлажьэ. Пщынэм къегъэ-ІогъэнымкІэ ІэпэІэсэныгъэу хэлъымкІи адэгуащэ.

ИРЫГУ Залим — пщынау, Нью-Йорк щэпсэу: «Амал зэриlэу хасэм сыкъэкІо, ныбджэгъуныгъэ бэмэ адысиі. Уегъэгушхо мырэущтэу лъэпкъ къашъор зэрэчамынэрэм. Концерт игъэкІотыгъэхэр «Нартхэм» яІэ хъумэ, оркестрэм сыдежъыу зэпыт».

Ильэс къэс къэшъокІо купэу къеты. Ыгъэхьазырырэ программэм къэгъэльэгьоныкІэхэр хегъэсагъэр, къешІакІзу зэрагъэшІагьэр утыгум къыралъхьэ.

АныбжыкІэ куп-купэу го- иныбжыкІэхэм аригъэшІагъ. щыгъэхэу «Нартхэм» нэбгыри КъэшъуакІохэм апэ пчэгур къызекІуакІэхэр пхъэнтІэкІу цыпэр аІыгъэу къашІыгъэх. Къэшъоныр СтІашъу Юрэ афидыгъэх. ахэм къакІэлъыкІуагъ. Мыщ фэдэ ухьазырынхэр къэшъоным фэгъэсэгъэнхэм феджэгъэ балетмейстерым аригъэхьымэ дгъэшІэгъоныеп, ау «Нартхэм» якІэлэегъаджэ хэушъхьафыкІыгъэ гъэсэныгъэ иІэп. Ежьыри бэшІагъэп пчэгур къэзычъыхьагъэхэм захэ-

КОБЛ Мурат — Нью-<u>Джерси икъэшъокіо купэу</u> «Нартхэр» егъасэ: «Сэ сыдигъуи адыгэ мэкъамэр сигъусагъ. Сы-

къызыхъугъэм къыщегъэжьагъэу ар зэхэсэхы. Сятэжъэу Кобл Борисэ музыкальнэ Іэмэ-псымэхэм къаригъа ощтыгъ. Адыгэ культурэр ары шіу сэзыгъэлъэгъугъэр. Мы ан-

Адыгэ къашъор шІу сэлъэгъу, сыгу рихьэу сыкъэкіо, зысэгъасэ, джэгухэми захэзгъэны-

Агъасэхэрэми зыгъасэхэрэми зэкІэми мы ансамблэр якІас,

«Программакіэ зэхэдгъэуцуагъэу Іоф дэтэшіэ. Мары мы шъулъэгъугъэ къашъохэр къэгъэлъэгъоным кізу хэтыщтых. Зэфэхьысыжь концертхэм тишъыпкъэу зафэтэгъэхьазыры».

«Ислъамый». «Зыгъэлъат». «Къафэ»... Классикэм илъ къешІакІэр Кобл Муратрэ СтІашъу Пэрытрэ яІзубытыпІзу къзгъзлъзгьон дахэхэр агьэуцух. КІалэхэр ныбжыкІэх, лъэгапІэу зынэсхэрэм къыщымыуцухэу, нахь рагъэхъузэ, лъэпкъ къашъор хышхом ыкІыб щагъэкІодырэп.

Адыгабзэм идесэхэр

Къашъор дэгъоу ныбжыык Іэхэм зэраш Гэрэм уегъэгушхомэ, ныдэлъфыбзэм ылъэныкъокІэ узыгъэрэзэнэу щыІэр макІэ. Адыгабзэр ныбжык Іэхэм зэрамышІэрэр анахь гумэкІ инэу

ДЖАМБОРЭ Роз: «Сэ банкым Іоф щысэшІэ. Пчыхьэрэ мыш шесэгъаджэх. Калэхэр унэм исхэми, урамым тетхэми зэрэгущы эхэрэр инджылызыбз. Ны-тыхэри ясабый ыбзэ нахь дехьыхых. Мары сэ кіэлитіурэ зы пшъашъэрэ сиіэхэшъ, тэрэз-тэрэзэу адыгабзэкіэ

къэзгъэгущыІэшъухэрэп. Ахэм бзэр язгъэшІэнэу сыфаеу сишІоигъоныгъэкіэ хасэм сыщэлажьэ». КІэлэегъаджэм къызэрэтиІуа-

гъэмкІэ, тхылъэу агъэфедэхэрэр Кавказым къырахыгъэх. Ащ нэмыкІ у ежь инджылызыбзэ-адыгэбзэ гущы Галъэ зэхигъэуцуагъзу егъэфедэ. ХьарыфкІэ рагъажьэшъ, нэужым гущыІэм, гущы Гэухыгъэм, тхыгъэ псаум сабыйхэр къеджэшъухэ мэхъух. Ау къэгущыІэныр къафэкъин.

Лъэпкъ шхап1

Хьалыжъохэр. Щыпс-пІаст. Лылыбжь. Америкэми адыгэ шхынхэр щашІых. Нью-Джерси Хасэм адыгэ шхап эу хэтыр нэкІэу къыхэкІырэп. Щэджэгъуашхи, пчыхьэшъхьашхи мы пщэрыхьапІэм щыхьазыр зэпыт. Нью-Джерси адыгэхэр мыщ щызэІукІэнхэшъ, щаибжъэ щызэдешъонхэр якІас. Еджэн десэхэр е къэшъон ухьазырынхэр къэзыухырэ кІэлэцІыкІухэм къалъыкІорэ ны-тыхэр мыщ къычІэмыхьажьхэу, шІуфэс зэрамыхэу

ВЫНДЫЖЪ Назихьа — Нью-Джерси ит къалэу Хэлдон щэпсэу: «Апэ мы пщэрыхьапІэр хасэм ыгъэпсэуалъэщтыгъэ. БзылъфыгъэхэмкІэ тызэдеіэжьзэ шхын зэфэшъхьафхэр тыупщэрыхьэщтыгъэх. Ахэр тщэщтыгъэх ыкіи ащкіэ хасэм ифонд тијахь хатлъхьэщтыгъ».

Непэ шхапІэр унаеу аІыгъ. Хасэми федэ къыфахьэу, ежьхэми къызфалэжьыжьэу адыгэ унагъохэр мыщ чэзыу-чэзыоу щэлажьэх. Тэ пщэрыхьапІэм тызэрэчІахьэу анахь зэльашІэрэ адыгэ шхыныр — къуаер бысымгуащэм рихэу тытефагъ.

<u> ХЬАПЭКІЭ Хьуда — Нью-</u> Джерси ит къалэу Уэйн щэпсэу:

«Мафэ къэс къуае итэхы. Хьалыжъо гъэжъагъэхэр тишхапіэ къакіохэрэм якІасэх. Ахэр хьазырэу тиіэ зэпытых, унагъохэм ахьынэуи икъун шхын тэупщэрыхьэ».

ШхапІэр зэрихьанымкІэ ХьапэкІэ Хьудэ иунагьо иІэпыІэгъу. Ишъхьэгъуси, ипшъэшъищи мыщ Іоф щашІэ. «Сириеу тыкъызэрыкІыгъэр арыми, Америкэу тыкъыздэк Іуагъэр арыми, хабзэм тыфэлэжьэнышъ, мэзэ лэжьапкІэм тыпаплъэу тыщысыным нахьи, тэр-тэрэу тшъхьэ тІыгъыжсыныр нахь *тиІодэгьу»*, — еІо пщэрыхьакІом. Ежьхэм анэмыкІэу, джыри зы адыгэ унагъо ягъусэу тхьамэфэ-тхьамафэу зызэблахъузэ льэпкъ шхапГэм щэлажьэх.

ТІЭШЪУ Светлан Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист.

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

«Нартхэм» якъэшъуакІ

самблэр зэхэщэгъэными ащ и ахь ин хэлъ, апэрэ кіэщакіоу иіагъэхэм ащыщ. КъэшъуакІэ сэзыгъэшlагъэр «Налмэсым» щыщ къэшъуакІоу Мамыекъо Интихьам. Илъэсибл сыныбжьыгъ ар хэкум къикіи, тигъэсэнэу къызытфэкlом».

Кобл Муратэ зигугъу къышІыгъэ нэбгырит Іури Адыгеим щыщых. Тыжъыр Хэгъэгу зэошхом игъом Америкэм кощыгъагъэ, «Налмэсым» икъэшъуакІо илъэс 15-кІэ узэкІэІэбэжьмэ хышхор «Нартхэм» зэфэхьысыжь концерт зэпичыгъ ыкІи непэ къызнэсыгъэм Нью-Джерси щэпсэу. Лъэпкъ къашъор къызэрэпшІыгъахьэх. НыбжьыкІэхэм зызфа- щтым нэмыкІэу, ащ пыль тарихъыр, ар къызхэкІыгъэ хабзэр Мамыекъо Интихьам Америкэм

Мыщ фэдэу Адыгэ Республи-180-рэ фэдизмэ непэ къэшъуакІэ кэм икІыгъэу, «Нартхэм» яухьащызэрагъашІэ. Ухьазырынхэр зырыныгъэкІэ, анахьэу шъуашэу тхьамафэм тфэ акlух. Ахэм ащыгъыщтхэмкlэ, lэпыlэгъу афэащыщ тэри тырагъэблэгъагъэти, хъугъэу джыри зы нэбгырэ ыцІэ тльэгьугьэр дгьэшІэгьуагьэ. къыраІуагь. Ар зэльашІэрэ модельерэу СтІашъу Юр. ДэкІо бэзэпачъыхьагъ. Нэужым лъэпэ лахьыр Америкэм 1990-рэ ильэстетыкІэ, Іэ дэщэкІэ, шъхьэ Іэты- хэм рагъэблагъи, мэзиш фэдизкІэ.., къашъом къащышъхьапэщт рэ къэтыгъ. КъэшъуакІохэм шъошэ зэфэшъхьафхэр ащыгъум

> «Нартхэм» ахэтхэм ухьазырынхэр ханэрэп. КъэкІуагъи къэмыкІуагъи кІэлэегъаджэхэр лъэпльэх. Зэуж итэу ухьазырыныгъищ блэзыгъэкІырэм «хъяркІэ» palo. Куп нахыжжым студентхэри, Іоф зышІэнэу езыгъэжьагъэхэри хэхьэх. Ау зы сыхьат благъэкІырэп.

<u>КЪАГЪЭДЫУ Марин</u> Нью-Джерси щэпсэу, «Нартхэм» якъэшъуакіу: «ИлъэсиплІым щегъэжьагъэу ансамблэм сыхэт.

ныбжыкІэхэм къэшъуакІэ ара- Іэх пІон плъэкІыщтэп. гъашІэ. ШІоигъоныгъэ уимыІэу мы Іофыр пфэгъэцэкІэщтэп. Хэсэ Іофыр шІушІэныгъ, ыпкІэ хэмыльэу тІуми мыщ Іоф щашІэ. «Адыгэ къашъом, адыгэ хабзэм, адыгэ хэкум пае тэлажьэ» — aIo

Хэкужъым къэкІонхэшъ, концерт шъхьаф къыщатыныр ягугъэ нэфэу зэрэщытыр кІалэхэм къыта Іуагъ. Ар зэпыфэным лъэныкъуитІумкІи тыщэгугъы. ДжырэкІэ Нью-Джерси ит къалэхэр къакІухьэх. Фестиваль зэфэшъхьафхэм ахэлажьэх. Черкесхэм якъашъохэр зыфэдэхэр нэмык лъэпкъхэм арагъаш Іэ. Нью-Йорк икъэгъэльэгъоп нчэгухэми купыр къащышъоу хъугъэ.

<u> КЪЭРДЭНЭ Лера — Нью-</u> Джерси щэпсэу, «Нартхэм» якъэшъуакіу:

шІу альэгьу. Кобл Муратрэ ащ адыгэм идунай къыхэнэжьы. иІэпыІэгьоу СтІашъу Пэрытрэ Нью-Джерси и ШІушІэ Адыгэ мафэрэ яІофшІэпІэ чІыпІэхэм Хасэ къызызэІуахыгъэм къыщеащэлажьэх, пчыхьэрэ хэсэ унэм гъэжьагъэу адыгабзэм идесэхэр щыГэх. КІэлитІуми агу етыгъэу шызэхащэх, ау кІалэхэр мэгущы-

Къашъом исыхьатхэм жъугъэу ныбжьыкІэхэр къякІуалІэхэмэ, адыгабзэр зэзыгъашІэхэрэр зэкІэмкІи кІэлэцІыкІу 50 ныІэп. Еджэныр сыхьатрэ ныкъорэ макІо, тхьамафэм тІо зэхащэ.

<u>ДЖАМБОРЭ Роз — Нью-</u> Джерси щэпсэу, адагабзэмкіэ кіэлэегъадж: «Адыгэ хьарыфхэр кіэлэеджакіохэм шіэхэу зэрагъашіэх, къеджэнхэмкіи къин алъэгъурэп. Ау къызаджэхэрэм къарыкІырэр икъоу къагуры-

Джамборэ Розэ Шам къыщыхъугъ. Унагъо ихъи Америкэм къэкІуагъ. Ныдэлъфыбзэу ежь янэ-ятэхэм къыІуалъхьагъэр джы ныбжыкІэхэм арегъашІэ. Хэсэ еджапІэм ыпкІэ хэмыльэу иІофшІэн щегъэпакІэ.

Абхъаз новеллэхэр

ЛАКЫРБЭ Михаил

шъэбэ

(ИкІэух. КъызыкІэлъыкІорэр бэдзэогъум и 12-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

ЕтІани къызгуры Іуагъ гущы-Іэжъэу «Зыр мылІэу, адрэр насыпышІо хъущтэп» зыфиІорэм шъыпкъагъэу, гупшысэ куоу хэльым ыкІуачІэ зыфэдизыр. Арэущтэу зэхъум исхъухьагъ... Зэпигъэуи, игущыІэмэ атещыныхьажьыгъэу, зыпари къымыІоу шысыгъ.

Сыда ипхъухьагъэр? Сыда? — зэхехы ащ Шазинэ ымакъэ.— Сыда ащ ыуж къэхъугъэр? — ижькъащэ зэпыутызэ, къыкІэупчІагъ ар.

Шъоудыд зыпари къымыІоу бэрэ щысыгъ.

– А чэщым Манчэ икІодыкІэ хъугъэу къэсІотагъэр шъыпкъагъэп. — къыІушІыкІыгъ аш. — Манчэ икІодыкІэ ошІэ-дэмышІэ Іоф хэлъыгъэп. Багадэ къушъхьэм тыдэкІуаий, шъоф зэикІ цІыкІум зыдгъэпсэфынэу тызэрэщытІысыгъэр, къушъхьэ нэз шъыпкъэм Манчэ кІыбыкІэ Іугъуалъхьи зызэрэщырищыгъэр шъыпкъэх... Арыти, ар сэ згъэ-

ЗэкІэм Шазинэ къэтІыгурыгугъ. ИлІ ІаплІ зэрэрищэкІыщтыгъэхэ ыІэхэр къытырихыжьыхи ышъхьэ зэкІиубытагъ.

- А къушъхьэм ышъхьагъ шъыпкъэм, непэ фэдэу къэсэшІэжьы, — къыІуатэщтыгъэ Шъоудыд, — цы шъэбэ цІыкІухэр щыбыбатэщтыгъэх... Къушъхьэм ышъхьагъи, тэ ташъхьагъи... «Сыда сызтебгъэкІодагъэр? къысэупчІыгъ ар, ыпсэ хэкІы пэтызэ. — Сыд сэ мыхъунэу къыосшІагьэр?» — къысэупчІыщтыгъ, сынэмэ къакІаплъэзэ. Ар сэ сщыІэн сымылъэкІэу, зыдрезгъэзэкІыгъ.

«КъызгурэІо, — ыІуагъ ащ,

— сыогуцафэщтыгъэ... ЗэрэхъурэмкІэ, сыхэукъуагъэп... Шазинэ шІу олъэгъу... Сэ ар сшІэщтыгъэ, слъэгъущтыгъэ... унэхэмкІэ... Шазинэ узэреплъыщтыгъэр, тадэжь укъызыкІокІэ... Джы мары сэ сиІоф пшІагъэ... О къызэрэпшІошІырэр ар хэти егъашІэми ымышІэнэу ара? Хьау, мо цы шъэбэ цІыкІухэм о къысэпшІагъэр зыфэдэр къаІотэщт! Анахьэу етІани хьакІэ-къокІэгъэ зекІуакІэ зыхэлъыр бгъэбылъын плъэкІыщтэп... ГущыІэжъыми къыщеІо: «ЦІыфмэ амы-Іотэщтми бзыумэ аІотэщт». Сэ сылІэщт, ау къэплъэгъужьын, ащ дэжьым хьадэгъур ыкІышъо аужырэу рычъи, къыгъэтІыгурыгугъ, — мы цы шъэбэ цІыкІум уиІотэщт...» — ыІуи, ыпсэ хэкІыгъ. Сэ ар къушъхьэ тІокІэ куум дэзгъэукІорэягъ.

Шъоудыд къызщытІысыкІыгъ, зиузэнкІи, фызэгоутыщтыгъэм фэдэу, куоу жьы къыщагъ. ЕтІанэ гъолъыжьи, ыкІыб тельэу зызэкІищыгъ, ынапІэхэр зэтырилъхьэхи, къы Іуагъ:

- Джы пкІыхьапІэу слъэгъущтыгъэр мары: орырэ сэрырэ тызэгъусэу къумбыл чъыгышхом ычІэгъ тычІэс... ТыдэкІэ уплъагъэми цы шъэбэ цІыкІухэр жым щэбыбатэх, ахэм тяплъызэ, тащэгушІукІы... Зы цы шъэбэ цІыкІу къахэкІи къызытэбыбылІэм, ащ ыгузэгу шъыпкъэм Манчэ ышъхьэ къыщылъэгъуагъ. Ащ ынэ инхэу пхырызылырэмэ упчІэр акІэслъэгъуагъ: «Сыда сызыкІэуукІыгъэр? ЦІыфхэм уамыІуатэми мы цы шъэбэ цІыкІумэ уаІотэщт...» Ащ ыуж цы шъэбэ цІыкІур ІубыбыкІыжьи, зигъусэмэ ахэхьажьыгъ... Сэ ащ сыкІэльыплъэщтыгъ, ау адрэмэ ахэсымышІыкІыжьэу седжэщтыгъ: «Цы шъэбэ цІнкІур, цы шъэбэ цІыкІур...».

ЗэкІэм онтэгъу хъугъэ ышъхьэ къымыІэтэу, зыпари къымыІоу Шазинэ шысыгъ.

- Аущтэу зыкІэсшІагъэр шІу усэльэгьути ары... Ащ сшъхьэ сыфимытыжьэу, сиакъыл зэІигъэхьагъ. НэмыкІ хэкІыпІэ згъотыгъэп укъысІэкІэхьаным пае. Къысфэбгъэгъущта, Шазина? — ыгу еІэжьыгъэу Шъоудыд къэупчІагъ, ыІэхэр къыфищэйхэзэ, ІаплІ рищэкІымэ шІоигъоу.

Ау Шазинэ ащ ыІэхэр къыІуидзыгъэх.

— Ащ фэдэ хьакІэ-къокІагъэ хэти къыпфигъэгъущтэп! — Ар къэтэджи унэм ихьажьыгъ. Шъоудыд шъхьантэм зытыридзагъ.

- Тэдж, напэ зимыІэ тхьамык І! — къыхэкуук Іыгъ Шазинэ, шхончыр ыІыгъэу унэм къикІыжьызэ. — Къэблэжьыгъэр осэтыжьы! Манчэ ылъ сэшІэжьы!

Таркил Шааб зы къо закъо иІагъ. Ащ ыцІагъэр Ардашин. Шааб ыныбжь хэкІотагъэу щытыгъ; Іушыгъ, гукІэгъу хэлъыгъ, цІыф зэфагъ. Ащ пае зэкІэми льытэныгьэшхо фашІыщтыгь. Ау ыкъо закъо ежь фэдэу хъугъэп.

КІалэр ныбжыкІэ дэдэу янэ зэлІэм, яІахьылмэ апІунэу аратыгъагъ. Таркил лІакъор бэ хъущтыгъэ, ащ дыкІыгъоуи зэолІ бэлахьыгъэх. Ахэр къушъхьэм хэсыгъэ къуаджэу Таркил-Ахъуцэм, джы непэрэ АфоныкІэм, пэмычыжьэу щыпсэущтыгъэх. Мыщ Шаабэ икІалэ ыныбжь ильэс тІокІ охьуфэ щапІугь. Ар ятэ дэжь бэрэ къакІощтыгъэ. Яти иІахьылхэми кІалэр шІу дэдэ алъэгъущтыгъ, агъэнэтІупцІагъэп, зыфаер зэкІэ фашІэным пылъыгъэх.

Ащ фэдэ пІукІэм, егъэлыегъащэу кІалэм зыфаер зэкІэ фапшІэ зыхъукІэ, узэмыжэгъэхэ кІ ухи къыкІ эльык Іоу мэхъу.

Зэгорэм Таркил Шаабэ иунэу, хыІушъом пэблагъэу щысыгъэ къуаджэу Псырдзхэ дэтыгъэм. пэмычыжьэу Бзыбэ щыщ шыу

ныбжыкІэ куп блэкІыщтыгъ. Ахэр джэгу горэм къызэрикІыжьыхэрэр къыуагъашІэу чэфыгъэх, орэд чэфхэри къа Гощтыгъэх.

Ахэм язекІуакІэ Ардашин къыригъэкІугъэп; ятэ иунэ тефэрэ шъхьэк Гафэр къырамых эу, къаушъхьак Гоу ылъытагъ. А лъэхъаным Таркил Шаабэ лІыжъыр имысыгъэми — ар Самурзакан хьакІакІо кІуагъэу къэтыгъ — кІалэр ышъэ икІыным нэсэу губжыпагъэ: гъогум теуцуи шыумэ ажэ зэтыралъхьанэу унашъо афишІыгъ. Ау шыухэр къемыдэІухэу, орэдыри щамыгъэты зэхъум, Ардашин кІэрахъор къырипхъоти, бэрэ емыгупшысэу, шыумэ ахэуагъ. Щэр шыумэ ащыщ тефагъэп, ау шы горэм ышъхьэ тыригъафи, зэпэзэладжэу тефагъ. Зиш аукІыгъэ кІалэм къырашІагъэр шІошъхьакІоу, губжыгъаеу кІэрахъомкІэ къеуи Ардашин а чІыпІэ дэдэм къыщиукІыгъ.

Таркил Шаабэ икІалэ къехъулІагъэм икъэбар псынкІзу зэрэхэкоу щашІагъ. Таркил лІакъом

хэт хъульфыгъэхэм зыкъа Гэтыгъ. Бзыбэ щыщ шыухэм загъэбылъыжь ашІоигъоу кІаІэжьыгъагъ, ау акІахьэхи къаубытыгъэх, Іашэхэр къатырахыхи, Псырдзхэ къафыжьыгъэх. Къаубытыгъэхэр чІыунэм чІадзэхи, къэбар гухэкІыр Самурзакан аІопщыгъ.

Ардашин къэзыукІыгъэ кІалэр зыщыщ Цвишбэ лІакъори бэ хъущтыгъэ ыкІи лъэшыгъэх. Ахэми Іашэр зыхьын зылъэкІынэу яІэмэ яунэкъощ кІалэр къаухъумэнэу загъэхьазырыгъ. Шыухэу, ІашэкІэ зэтегъэпсыхьагъэхэу Псырдзхэ лъэныкъом фаузэнкІыгъ.

Заом Іухьагъэхэм фэдэу лІэкъуитІур псыхьом инэпкъ бгъуитІу къыІузэрэтэкъуагъ. Псыхъом иджабгъу нэпкъ Цвишбэхэр къыІугъолъхьагъэх, сэмэгу нэпкъым Таркилхэм зыщагъэпытагъ. Лъыпсыр зыщагъэчъэн алъэкІыщт заор рагъэжьэным лІэкъуитІури фэхьазырыгъ. Ау игъом къэсыжьыгъэ Шааби ахэм ягухэлъ къадигъэхъугъэп.

Къэхъугъэ тхьамык Гагъор зылъэгъугъэ пстэуми яупчІыгъ, зэрэхъугъэ шъыпкъэм тетэу къаригъэІотагъ. Бэрэ зегупшысэ ужым лІыжъым зэпэуцугъэ лІэкъуитІумэ анахыжъхэу нэбгырэ пшІырыпшІ ищагу къыригъэблэгъагъэх, чІыунэм чІадзагъэу чІэсыгъэхэри, ыкъо къэзыукІыгъэ кІалэри зэрахэтэу, къаригъэщагъэх. Таркил Шаабэ лІыжъым къыІощтыр зыфэдэр амышІэу зэкІэри гумэкІыхэу ежэщтыгъэх.

ШІу дэдэ слъэгъущтыгъэ сикІалэу Ардашин къехъулІагъэмкІэ ежьыр мысэр, — зэкІэри зэмыжэгъэхэ гущыІэхэмкІэ къыригъэжьагъ лІыжъым. — Ау ащкІэ тэри тымыс, лъытэныгъэ зыфэсшІырэ сиІахьылхэр. Ардашин дэеу дгъэсагъэ. Ащ ишэнкІэ бэ зэримыгъэшІэщтыр пшІэнэу щытыгъ. ЦвишбэхэмкІэ зыпщы-Іэныр къиныгъ, ау сэри сикІэлэ закъо чІэсынагъ...

Зыпари къымыІоу тІэкІурэ зыщэт нэужым икІалэ къэзыукІыгъэ кІалэм зыфигъази еуп-

– Цвишбэмэ якІал, сыда о

- Ардашин,— къыІуагъ кІалэм мэкъэ дэгукІэ.

– Ардашин пІуагъи? — шІогъэшІэгъонэу къыкІэупчІэжьыгъ Таркил Шаабэ лІыжъыр. — КъокІэ усштэщт, Ардашин. Къо сиІагъ Ардашин ыцІэу, сиІэщт ыкІи. ЩымыІэжь скъом уфэдэу садэжь къэбгъэзэжьына?

— Сэ сыиб! — кІалэр къыхэкуукІи, лІыжъым ыбгъэ зыкъычІидзагъ, — джыри сыцІыкІу дэдагъ сятэ заукІым. Ар сэ къэсшІэжьырэп. Уапашъхьэ тхьэ къыщысэІо сятэ шъыпкъэм уфэдэу шІу услъэгъункІэ! ШъхьэкІэфэ инрэ шІулъэгъу къабзэрэкІэ лажьэу сиІэр спщыныжьынкІэ гущыІэ пытэ къмосэты.

КІалэм ахэр къызеІохэ ужым лІыжъым ыІэмэ ябэугъ. Таркил Шааб лІыжъым кІалэр ыбгъэгу кІиубыти ІаплІ зырещэкІым, щыІэныгъэ кІыхьэу къыгъэшІагъэм иапэрэу ынэпсыхэр къышІокІуагъэх.

— Абжувэ щыщ уиныбджэгъу кІалэхэм адэжь бэрэ окІо зыкъябгъэхьакІэнэу, зэщыгъо щипхынэу. Лъэшэу шІу олъэгъунхэ фае... Сыда сэІо ахэр тадэжь Отхарэ къызкІемыгъэблагъэхэрэр? СызэренэгуерэмкІэ, кІэлэ дэгъунхэ фае ахэр, шъхьасыщтэп, агу къытэмыбгъогум ичыжьагъэ пае къэмыгъанэу узэрэкІорэ зэпытымкІэ... Джаущтэу риІощтыгъэ Хьаджырэт лІыжъым ыкъо закъоу

– Тэрэз къызыфапІорэр, тят, — еГо ыкъо. — Ахэр зэкГэ кІэлэ шІагьох, синыбджэгьу льапІэх. Ау чылэу Ткварчал щыщ Мачыхьо анахь къахэзгъэщы сшІоигъу. Ахэм алъэныкъо сызыкІокІэ ынаІэ къыстет зэпыт, зы лъэбэкъукІи скІэрыкІырэп. Ядэжь сещэшъ, сыкъимытІупщыжьэу бэрэ сыкъегъэты.

Ау ахэр сыдэущтэу мыщ къезгъэблэгъэщтха? Ахэм апашъхьэ сыщыукІытэжьынкІэ сэщтэ, тят. Ахэр, анахьэу Мачыхъо, къызэрэспэгьокІырэм фэдэу тэ тапэгъокІыжьын тлъэкІыщта?

- Умыщын, сикІал! — егъэрэхьаты ыкъо Хьаджырэт лІыжъым. — Сэ сыщэІэфэ укІы-

XLOKIO

тэгъу чІыпІэ уифэщтэп. Уиныбджэгъумэ апаемэ, зыми тыгъэным пае тлъэкІ къэдгъэнэ-

– КъэкІонхэу аІуагъ, тят! ЗэкІэри къэзэрэугъоинхэшъ къэкІощтых. Сэ ахэр шІу дэдэ зэрэслъэгъухэрэр, сыгу зэрафэщагъэр...

Дэгъу, дэгъу, сикІал! КъызыкІохэкІэ, тапэгъокІынышъ, ятІощт: «Шъукъеблагъэх, тихьэкІэ лъапІэхэр!»

Ау иныбджэгъухэр ыхьакІэнхэу Даур инасып къыхьыгъэп, джэгум щызэхащэгъэ зэнэкъокъу горэм игъонэмысэу щыхэкІодагъ.

Гъын-пчъэн, гумэкІ мэкъэшхом Хьаджырэт лІыжъым ищагу зыкъыщиІэтыгъ. Чэщыгу хъугъэу, щагум нахь зыщырэхьатыгъэм тефэу, къэлапчъэм шыу чэф куп къыІухьагъ.

— Бысымыр иса?

— Даур, тыдэ ущыІа?

— УихьакІэмэ унэм къикІи къапэгъокІ!

Ау щымы Іэжь к Іалэр сыдэущтэу хьакІэмэ апэгъокІына?!

- Мырэу жьэу угъолъыжьыгъа? Ащыгъум угу къытэмыгъабгъ! Тэ тыкІожьын. ЕтІанэ зэгорэм тыкъэкІон! — чэф зиІэ кІалэхэм амэкъэ зэблэухэр къэ-Іущтыгъэх. Хьаджырэт лІыжъым игъунэгъухэу ащ ичэщ гумэкІ дизыхын гухэлъ зиІэхэу къэнагъэхэм ашГэщтыр ашГэщтыгъэп. Шыоу къыГухьагъэхэм ащыщ горэм къэлапчъэр къызыІуехым, куп чэфэу щагум къыдэзэрэгъэхьагъэмэ бысым лІыжьым, шъыгъо хабзэр ыукъуи, зэкІэмэ апэу хьакІэмэ зэрапэгьокІыхэрэ хабзэм тетэу къапэгъокІи, сэлам льапІэр къарихызэ, къареІо:

Шъуеблагъэх, хьэкІэ лъапІэхэр! — Даур исэп, ау ащ пае къэшъумыгъан, шъуеблагъ мыдэ

— Даур тыдэ щыІа?

— Зыгорэм кІуагъа?

- Непэ къыгъэзэжьышта? къытыратакъо лІыжъым упчІэхэр.

— Шъуеблагъэхэба шъыу унэм!— ятІонэрэу къеІо Хьаджырэт лІыжъым. — Шъо чыжьэу шъукъикІыгъ, арышъ, шъуемедеф шоаш, хеІпвал еІнеахит зэрапэгъок Іыхэрэм фэдэу тышъупэгъокІыщт. Неущ пчэдыжь кІалэри шъулъэгъун. Ащ нэсыфэ тычэфын, тызэдыщысыных. Сыда, сикІалэ иныбджэгъухэм атефэрэ шъхьэк Гафэр сэ ясхышъущтба, схьакІэшъущтхэба? Сыда шъузэплъырэр, шъузыкІыщысыр? — закъыфигъэзагъ ащ игъунэгъу лІэу щысхэм.— ХьакІэмэ шъуапэгъокІ, къамыщхэр къаІышъухых, яшыхэр шэщым чІэжъугъэуцох, ашхыни Іанэм афытежъугъэуц...

- ШъукъакІу, шъукъакІу, – ыІозэ, Хьаджырэт лІыжъым хьакІэхэр унэм рищагъэх.

Чэщ реным Даур иныбджэгъухэр щысыгъэх, шхагъэх, ешъуагъэх, орэд чэфхэр къаІуагъэх. Ащ фэдизым Хьаджырэт лІыжъыр ыкъо шІу дэдэ ылъэгъущтыгъэ иныбджэгъоу Мачыхьом кІэрыкІыщтыгьэп, ынаІэ

– Даур ятэ дэхэ дэдэу къашьоу ыІощтыгь, къытфашьоба! — къелъэ Іущтыгъэх к Іэлэ

Хьау, сикІэлэ цІыкІух, еІо Хьаджырэт, слъакъохэм ар афэукІочІыжьырэп. Жъы тыхъугъэн фай...

Нэф къэмышъызэ хьакІэхэр загъэпсэфынэу агъэгъолъыгъэх. Бэрэ чъыягъэх ахэр. Тыгъэр къыдэкІоегъагъ гъы мэкъэшхом унэми щагуми закъызыщеІэтым.

Сыд шъыу къэхъугъэр? къэущыгъэ кІалэхэр щтэгъэ макъэкІэ къэупчІэщтыгъэх.

СикІэлэ закъоу Даур зэрэфэягъэм тетэу сызекІуагъ, ариІуагъ ащ лІыжъым. — Ар щыІэжьэп, бэрэ къышъожагъ, дахэу къышъупэгъокІы шІоигъуагъ.

УрысыбзэкІэ тхыгьэр адыгабзэкІэ зэзыдзэкІыгъэр ХЬАУДЭКЪО Шыхьамыз.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэмкіэ Мыекъопэ районым хэхьэрэ псэупіэхэу Тиша, Никель, Шахан ыкіи къутырэу Круглэр щымыlэжьхэу лъытэгъэнхэм ехьылlагъ» зыфиlорэм зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым мэкъуогъум и 20-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ РеспубликэмкІэ Мыекъопэ районым хэхьэрэ псэупІэхэу Тиша, Никель, Шахан ыкІи къутырэу Круглэр щымыІэжьхэу лъытэгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ РеспубликэмкІэ Мыекъопэ районым хэхьэрэ псэупІэхэу Тиша, Никель, Шахан ыкІи къутырэу Круглэр щымы Іэжьхэу лънтэгъэнхэм ехын Іагъ» зыфиІоу N 53-р зытетэу 2002-рэ илъэсым мэзаем и 18-м къыдэкІыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэр, 2002, N 2) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) Законым ыцІэ хэт гущыІэу «Никель» зыфиІорэр

2) Законым ыцІэрэ а 1-рэ статьямрэ ахэт гущыІэу «Никель» зыфиІорэр ахэгъэкІыгъэнэу.

хэгъэкІыгъэнэу:

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зы-

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэч ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 28-рэ, 2012-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылІагь» зыфиІорэм ия 5-рэ статья зэхьокІыныгьэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылІагъ» зыфиІорэм ия 5-рэ статья зэхьокІыныгьэхэр фэшІыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылІагъ» зыфиІоу N 212-р зытетэу 2008-рэ ильэсым шэкІогьум и 6-м аштагъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 11; 2010, N 2; 2011, N 11) ия 5-рэ статья мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу:

1) а 1-рэ Іахьэм мыщ фэдэ къэГуакІэ зиІэ я 6 ¹-рэ пунктыкІэ хэгъэхъогъэнэу:

«6 ¹) Адыгэ Республикэм щызэхэщэгъэ организа-

фэдэу Урысые Федерациер, Адыгэ Республикэр, муниципальнэ образованиехэр хэмылажьэхэу Адыгеим щагъэпсыгъэхэм спорт ухьазырыныгъэмкІэ федеральнэ шапхъэхэр федеральнэ законодательствэм диштэу зэрагъэцакІэхэрэр уплъэкІугъэнхэр;»;

2) я 2-рэ Іахьэм:

а) ия 2-рэ пункт хэт гущы Гэхэуу «Егъэджэн-тренировкэ» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэу «Тренировкэ» зыфиГорэр тхыгъэнэу;

б) я 4-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«4) кІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спортым, студент спортым, цІыфхэр жъугъэу зыхэлэжьэхэрэ спортым, апшъэрэ гъэхъагъэхэр шІыгъэнхэм епхыгъэ спортым циехэу спорт ухьазырыныгъэр зыуплъэкІухэрэм, джащ ыкІи профессиональнэ спортым яэхъоныгъэкІэ

яшІуагъэ арагъэкІыныр;». Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зы-

1. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу, къыхимыубытэхэрэр Законым иа 1-рэ статья иа 1-рэ пунктрэ ия 2-рэ пункт иподпунктэу «а»-мрэ.

2. 2012-рэ илъэсым бдзэогъум и 1-м къыщыублагъэу мы Законым иа 1-рэ статья иа 1-рэ пунктрэ ия 2-рэ пункт иподпунктэў «а»-мрэ кІуачГэ яІэ мэхъу. Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу

ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 28-рэ, 2012-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чіыпіэ зыгъэіорышіэжьыным иорганхэм социальнэ лъэныкъомкіэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр афэгъэзэгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным иорганхэм социальнэ льэныкъомкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр афэгъэзэгъэнхэм ехьылІагь» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным иорганхэм социальнэ льэныкъомкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномчиехэр афэгъэзэгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 1; 2008, N 11; 2009, N 6; 2010, N 12; 2011, N 8) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статьям на 1-рэ абзац мыщ тетэу тхы-

«КІэлэцІыкІу ибэхэр ыкІи ны-тыхэр зимыІэжьэу къэнагъэхэр (гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотырэ федеральнэ учреждениехэм ащеджэрэ кІэлэцІыкІухэр хэмытхэу) ясоциальнэ фэІо-фашІэхэр гъэцэкІэгъэнхэм пае ІэпыІэгъу ятыгъэным фытегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо полномочиехэр муниципальнэ учреждениехэм афэгъэзэгъэнхэу, Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цІыф куп гъэнэфагъэхэм унапкІэмрэ коммунальнэ фэІо-фашІэхэмрэ атефэрэ ахъщэр афэльэгъужьыгъэным ехьылІагъ» зыфиІоу N 276-р зытетэу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м къыдэкІыгъэм иа 1-рэ статья на 1-рэ Іахь зигугъу къышІырэ купхэр ащ къыхегъэубытэгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 28-рэ, 2012-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэн епхыгъэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм зэрагъэцакlэхэрэм ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 4-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшlыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым мэкъуогьум и 20-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэн епхыгъэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм зэрагъэцак Іэхэрэм ехьылІагь» зыфиІорэм ия 4-рэ статья зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Тыкъэзыуцухьэ-Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм зэрагъэцакІэхэрэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ

Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 6; 2011, N 11) ия 4-рэ статья зэхьокІыныгъэ фэш Гыгъэнэу я 5-рэ пунктыр мыш тетэу къэтыгъэ-

«5) Урысые Федерацием инормативнэ правовой актхэм къызэрэдальытэрэ шІыкІэм тетэу тыкъэзыуцухьэрэ дунаим изытет лъыплъэгъэнымкІэ Адыгэ рэ дунаим икъэухъумэн епхыгъэ полномочиехэр Республикэм ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм къэралыгъо экологие мониторингыр ащыгъэуцугъэнымкІэ Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэу;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу

мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ. мэкъуогъум 28-рэ, 2012-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Етіагъо къызщычіахырэ чіыпіэу Глубокохаджохскэкіэ заджэхэу Мыекъопэ районым итым игъэфедэнкіэ фитыныгъэ зиіэщтыр гъэунэфыгъэнымкіэ аукцион зэрэзэхащэрэм ехьыліагъ

Урысые Федерацием и Законэу N 2395-р зытетэу «ЧІыкъатхэм яхьылІагъ» зыфиІоу 1992-рэ илъэсым мэзаем и 21-м аштагъэм тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ешІы:

- 1. ЕтІагъо къызщычІахырэ чІыпІэу ГлубокохаджохскэкІэ заджэхэу Мыекъопэ районым итым игъэфедэнкІэ фитыныгъэ зиІэщтыр гъэунэфыгъэнымкІэ аукцион зэхэщэгъэнэу.
- 2. ЕтІагьо къызщычІахырэ чІыпІэу Глубокохаджох-
- дэнкІэ фитыныгъэ зиІэштыр гъэунэфыгъэнымкІэ аук-
- ционым фытегъэпсыхьэгъэ комиссие зэхэщэгъэнэу. 3. Мы къыкІэльыкІохэрэр ухэсыгъэнхэу:
- 1) етІагъо къызщычІахырэ чІыпІэу ГлубокохаджохскэкІэ заджэхэу Мыекъопэ районым итым игъэфедэнкІэ фитыныгъэ зиІэщтыр гъэунэфыгъэнымкІэ аукционым фытегъэпсыхьэгъэ комиссием хэтыштхэр:
 - 2) етІагьо къызщычІахырэ чІыпІэу Глубокоха-

скэкІэ заджэхэу Мыекъопэ районым итым игъэфе- джохскэкІэ заджэхэу Мыекъопэ районым итым игъэфедэнкІэ фитыныгъэ зиІэщтыр гъэунэфыгъэнымкІэ аукционыр зэрэзэхащэщт шІыкІэр.

> 4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагьэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу. Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу

КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 16, 2012-рэ илъэс

Адыгэ макт

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭУ ШЪАЧЭ ЩЫКІОЩТХЭМ ЯПЭГЪОКІ

«Дэнэ гъогум» Адыгеир ибысым

(А 1-рэ н. къыщежьэ). Спорт зэІукІэгъухэр Мые-

къуапэ щаухыгъэх, хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэмэ, раллим чанэу хэлэжьагъэмэ афэгушІуагъэх, шІухьафтынхэр афашІыгъэх.

«Дэнэ гъогум» ипроект идиректорэу, зэхэщэкІо купым хэтэу, Къэралыгъо шІухьафтыным илауреатэу, Урысыем изаслуженнэ тренерэу Семен Якубовыр зэфэхьысыжьхэр зашІыхэм ыуж зэхахьэм къыщыгущыІагъ. «Дэнэ гъогум» мэхьанэу ратырэм дунаим зызэрэщиІэтырэм уасэ фишІыгъ.

Олимпиадэ джэгунхэу 2014-рэ илъэсым Шъачэ щыкІощтхэм «Дэнэ гъогур» афэгъэхьыгъ. Автомобиль раллим изэхэщэн Урысыем и Президент у Владимир Путиныр кІэщакІо фэхъугъ. Дунаим щыкІорэ зэнэкъокъу анахь иныр «Дакарыр» ары. «Дэнэ гъогур» ятІонэрэ чІвпПэм агъэуцу. Ащ фэдэ спорт зэІукІэгъушхохэр Урысыем зэрэщык Іохэрэм кънушыхьатырэр Олимпиадэ джэгунхэм афэдэ зэнэкъокъу инхэр Урысые Федерацием щызэхащэн зэралъэкІырэр ары.

Республикэм и Премьер къафэгушІуагъ

Мыекъуапэ къыпэгъунэгъу мэфэкІ шъыпкъэм фэд. Къэралыгъо быракъхэр щэбыбатэх. Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат ти ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ыцІэкІэ «Дэнэ гъогум» хэлажьэхэрэм къафэгушІуагъ, зэнэкъокъум ухьазырыныгъэ дэгъу къыщызыгъэльэгъуагъэмэ шІоу щыІэр къадэхъунэу, ягъэхъагъэхэм ахагъэхъонэу афиІуагъ.

Урысые Федерацием спортымкІэ, туризмэмкІэ, ныбжьыкІэ политикэмкІэ иминистрэу Виталий Мутко Мыекъуапэ къэкІон ымылъэкІыгъэми, «Дэнэ гъогум» изэнэкъокъу зэрэкІорэм щыгъозагъ, шІуфэс тхылъэу спортсменхэм, зэхэщакІохэм къафигъэхьыгъэм къыще о зэнэкъокъум идунэе мэхьанэ изыкъегъэІэтын тапэкІи иІахьышІу зэрэхишІыхьащтыр.

Апэрэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр

Краснодар краим псыр къызэрэщиугъэм, тхьамык Гагъоу къызыдихьыгъэмэ афэшІ «Дэнэ гъогум» хэлажьэхэрэр Геленджик нэсыгъэхэп. Зэнэкъокъур Адыгеим зэрэщаухыгъэм къыхэкІэу аужырэ мафэм километрэ 453-м ычІыпІэкІэ 348-рэ къак**І**угъ.

Апэ итхэу медальхэм афэбанэхэрэр арых аужырэ мафэм нахь къиныгъо хэфагъэхэр. Гъогу цІэн-

лъагъор къакІуныр къин къащыхъущтыгъэ къодыеп, гугъэр чІэзынагъэхэри къахэкІыгъэх.

Францием иэкипаж апэ итыгъ, ау техникэм зыгорэхэр хэкъутыкІыгъэх, зы сыхьатым нахьыбэ зэтегъэпсыхьажьыгъэным тырагъэкІодагъ. Ащ къыхэкІэу хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэм ащыщ къыдихын ылъэкІыгъэп. Зэнэкъокъур гъогогъуитфэу гощыгъагъэ. Машинэ псынкІэхэм арысхэм якуп Орел

икомандэ хэтэу Урысыем иэкипажэу Гадасиныр зипащэм апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. ЗэІукІэгъур зыщаухыным апэ итыгъэхэр Венгрием испортсменхэу Балажа Салаярэ Лосло Бункосирэ. Ящэнэрэ чІыпІэр командэу OFFROAD-SPORT-м хэтэу Заплеталым ыхьыгъ.

Хьылъэзещэ автомашинэхэм яэкипажхэр лІыхъужъныгъэ зезыхьагъэхэм ахэтлъытэхэ зыхъукІэ, апэу тызэгупшысэрэр гъогу къиныбэ зэпачыныр къадэхъуным фэшІ шІыкІабэ зэрагъэфедагъэр ары. КамАЗ-м исэу Айрат Мардеевыр аужырэ мафэм апэ итын зэрильэкІыгъэр икъоу къыгурымы-Іуагъэу къыти Гуагъ. А. Мардеевым икомандэ хэтэу Эдуард Николаевымрэ чехэу Алеша Лопарайсрэ апэрэ чІыпІэр зыхьыщтхэм ахалъытэщтыгъэх, ау спортым шэпхъэ гъэнэфагъэхэр иІэх, анахь лъэшыр, шъыпкъэныгъэ хэлъэу анахь шІыкІоныгъэр къыдэзыхырэр. Экипа- хахьэхэм машинэр «етІысэхи», жым хэтхэ Мардеевым, Беляевым, уахьтэу ч Анагьэр бэ.

Мирнэм апэрэ чІыпІэр къызэрэдахыгъэм фэшІ афэгушІуагъэх. Машинашъхьэм теуцохи, нэпэеплъ сурэтхэр атырахыгъэх.

E 401.151

Элиста къикІырэ гъогоу Мыекъуапэ къынэсырэм ущызэнэкъокъуныр псынкІагъоп. Сыдэу щытми, гьогум урыкІонэу уфежьэ хъущтэп. Орыжъхэр, машинэр зыхэкІын ымыльэкІыщт пэрыохъухэр зэхэщакІомэ пэшІорыгъэшъэу агъэуцух. Ащ фэдэ хъор-шэрыгъэхэм экипажхэр «алъахъэхэу» къыхэкІыгъ. Эдуард Николаевым гъогу щынэгьончьэ къыгъотыгъ, ау темэным хэхьагъ, ащ изакъоу къыхэкІыжыныльэкІыгьэп.

Борис Гадасиным къызэрэти-Іуагъэу, машинэр гъогу къинхэм къахэмык Іыпэзэ тормозым епхыгъэ пкъыгъор хэкъутыкІыгъ, арэу щытми, сакъыныгъэ хэлъэу гъогууанэр къыкІугъ. Балаш Салай, Мирослав Заплетал, Татарстан иэкипаж, нэмыкІхэми зэнэкъокъум къыраІокІэшІур къэзыгъотырэр ары те- лІагъэр тшІогъэшІэгьон. Псым зы-

Щэрэхъым жьыр къикІыгъэми

Айрат Мардеевыр нэгушІоу тльэгъугьэми, игумэк Іыгъо къыхэ--ы тыстыны с ТиспІА жанынын тыстынын жанынын жанын жан гум икъыхэхынкІэ хэукъуагъэх, зым имашинэ къутагъэ. А. Мардеевым гъогууанэр ымыухызэ машинэ щэрэхъым жьыр къикІыгъ, ар зэблихъунэу фежьэмэ, апэрэ чІыпІэмэ ащыщ къыдихын ылъэкІыштыгъэп. Машинэм фэсакъызэ къэнэгъэ гъогур къыкІугъ.

- Тыхэукъон тыфитыгъэп, еІо Айрат Мардеевым. — Гъогур къэпкТугъахэу къызыщыбгъэхъузэ ауж укъинэжьыныр гухэкІ.

Тиреспубликэ ашІодах

— Непэ зэнэкъокъур зыщаублэным Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ильэс 65-рэ зэрэхьурэр спортсменхэм ятІуагь, — къеІуатэ «Дэнэ гьогум» идирекцие илІыкІоу Юрий Шашлюк. — Илъэси 4 хъугъэу Адыгеим тыкъэкІо. Бысымхэр дахэу къытпэгъокІых, зэхэщэн Іофхэр дэгьоу агъэцакІэх, адыгэ къашъохэр, концертыр лъэшэу тшІогъэшІэгьоных, адыгэ Іэпэщысэхэр бэмэ ащэфыгъэх. Шъуи Лышъхьэу Тхьак Гущынэ Аслъан политикэм бэгъашІэ щыхъунэу, псауныгъэ пытэ иІэнэу зэнэкъокъум идирекцие ыцІэкІэ сыфэлъаІо. «Дэнэ гъогум» зызэриушъомбгъурэм, дунаим нахь цІэрыІо зэрэщыхъурэм Адыгеим и ЛІышъ--вІк едмехоатыш фыци едеах хьышІу хэль. Тхьэм шІукІэ бэрэ тызэІуегъакІ. «Дэнэ гъогу-2012»-м гъэхъагъэ щызышІыгъэхэр дунэе зэнэкъокъу анахь инэу «Дакарым» хытшеажелех

Концертыр

Тирайонхэм, къалэхэм къарыкІыгъэхэ артистхэр концертым къыщыштьуагъэх, орэд къыщаТуагъ. Къэрдэнэ Адамэ, Кущмэз Элинэ, Нэхэе Фатимэ, Быжь Даринэ, купхэу «Ащэмэзым», «Долинам», «Станишники», «Дивертисментым», «Къамылым» орэдхэр къа-Іуагъэх. «Гуфитым» лъэпкъ къашъохэр дахэу къышІыгъэх.

Пчыхьэзэхахьэм лъэпкъ зэфэшъхьафхэр щыуджыгъэх. Адыгеир ябысым зэрэхъугъэм фэшІ зэхэщак Іохэри, спортсменхэри льэшэу къытфэнэгушІуагъэх, гущыІэ фабэхэр къытаІуагъэх гъэзетым кънщыхаутынэу. Шъопсэу, зэхэщакІохэр! ШІукІэ адыгэ чІыгум шъукъеблагъэх!

ЕМТІЫЛЪ Нурбый. Сурэтхэр зэхахьэм къыщыты-

Зэхэзыщагъэхэр: Алыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмк Гэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаІэм ипшъэрылъхэр зыгъэцакІэрэр иапэрэ гуадзэу

> АУЛЪЭ Руслъан

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ХЪУРМЭ Хъусен

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

197. Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр:

иапэрэ

52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Зыщыхаутырэр

UAU «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4160 Индексхэр 52161 52162

Зак. 2241

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00